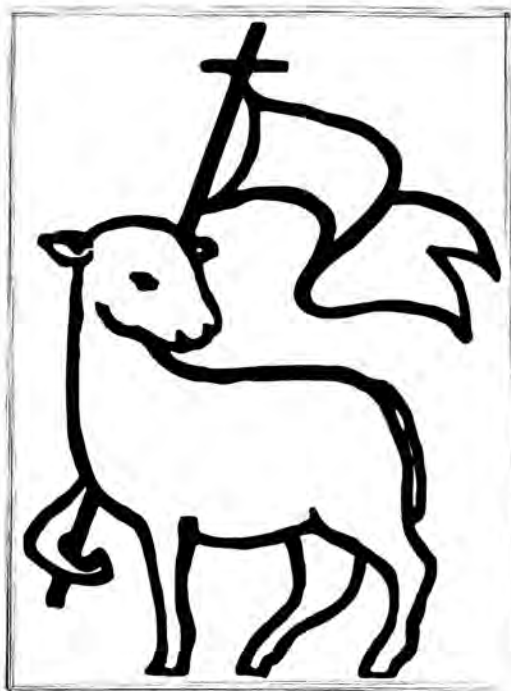

“Nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží.”

Nové Bratrské Listy

II / 2003, 5. ročník

z obsahu:

Velikonoční připomenutí

Divuplný rádce

David Livingstone

Válka v Iráku

Jana Augusty

“Umění práce...” (2)

obsah

Biblická úvaha

Velikonoční připomenutí (R. Fírbas)

Čeho si hledíme (J. Halama st.)

Úroky ze starých pokladů

Divuplný rádce (J. Heller)

Sdílení naděje 2

Jaké poselství? (P. Hejzlar)

Dějiny

„Edikt“ Milánský (J. Halama Jr.)

Pražské biskupství (V. Sakař)

Univerzita Karlova (Ž. Kužel)

D. Livingstone (M. Kaďůrková)

Unitas Fratrum

Charismatická vize pro Ochranov?

Slovo ke dni JB (F. Linyard)

Zprávy (O. Halama)

Náš seniorát

Srdce k srdci v Amsterdamu (JP)

Za sestrou J. Bubákovou (RJH)

Rozloučení s M. Heryánem (B. Kejř)

Ekumena

Buď násilí vzdáleno věcem

Informace

Masarykovi a Židé (B. Kejř)

Veritas zve

K situaci na Kubě

Čtenáři čtou a píší

Vzpoura (M. Matouš)

Společnost a my

Válka v Iráku (připravil B. Kejř)

Příloha

Augustovo „Umění práce...“ II

Nové Bratrské Listy

Tento církevní časopis pro své členy a přátele vydává OCHRANOVSKÝ SBOR při ČCE v Praze.

Adresa: Hálkova 5, 120 00 Praha 2,

tel: 224 941 870

e-mail: uf.praga@netforce.cz

Registrováno pod zn. MK ČR E 12555

editorial

3 Dvacátý den války v Iráku... tak takové je
4 datum, kdy píšu tento úvodník. A budu rád,
5 když se v době, až budete číst tyto řádky, bude
6 čas počítat podle jiných, šťastnějších okol-
7 ností. Zatím však tato neblahá situace trvá
8 a my se s tím musíme vyrovnávat. Nemáme
9 jednoduché odpovědi na otázky, které se v
10 této souvislosti naléhavě ozývají. A snad je
11 dobře, že zůstáváme v určité nejistotě, která
12 nám brání vynášet a pak i zastávat přikré
13 soudy. S účastí však myslíme na všechny
14 strany tohoto mnohovrstevného konfliktu,
15 který se v posledu týká celého světa a není
16 ojedinelý názor, že se hovoří o další světové
17 válce.

18 I když, jak doufáme, zbraně brzy utichnou,
19 zůstane mnoho důsledků války zřetelných.
20 Nejen u těch, kteří se v nějaké míře stali
21 obětmi bojů (či kteří oplakávají své milé),
22 ale jistě i u těch, kteří si do smrti ponесou
23 vzpomínky na syrovost příběhů, kterými
24 prošli. A k tomu zůstane nepřijemné poznání
nejednotnosti západního světa a obavy z
dalších ozbrojených konfliktů.

21 K “válečnému” tématu přinášíme několik
22 krátkých poznámek v rubrice Společnost a
23 my.

22 Vedle napětí z bojů v Iráku na dnešního
23 člověka působí mnoho dalších tísnivých vlivů,
24 které způsobují, že někdo neunesne zklamání
a volí dobrovolný odchod ze života. Děsí nás
případy, kdy se mladí upalují, protože nevidí
smysl života, protože neunesitelně převažují
zápory... A i když také na nás velice působí
široké souřadnice současného neutěšeného
světa, smíme se opírat o jedinou hlubinu
bezpečnosti, o Boží lásku, která nám v Ježíši
Kristu zazářila prázdným hrobem k nové
naději do všech dalších dní, zápasů a těžkostí.
Ačkoliv stále víme, jak ohromná je lidská
porušenost a klopýtavé postupujeme Kris-
tovou cestou, víme o cíli, který je dobrý.

Mnoho radostných a pokojných dní na
Vaší cestě přejí

Bohumil Kejř

biblická úvaha

Velikonoční připomenutí

Téhož dne se dva z nich ubírali do vsi jménem Emaus, která je od Jeruzaléma vzdálena asi tři hodiny cesty, a rozmlouvali spolu o tom všem, co se událo. A jak to v řeči probírali, připojil se k nim sám Ježíš a šel s nimi...

A on jim řekl: Jak jste nechápaví! To je vám tak těžké uvěřit všemu, co mluvili proroci! Což neměl Mesiáš to vše vytrpět a vejít do slávy?" Potom začal od Mojžíše a všech proroků a vykládal jim to, co se na něho vztahovalo ve všech částech Písma...

Tu se jim otevřely oči a poznali ho; ale on zmizel jejich zrakům. Řekli si spolu: "Což nám srdce nebořelo, když s námi na cestě mluvil a otvíral nám Písma?" (-čti: Lukáš 24,13-33)

Velikonoční svátky jsou tu. Těšíme se z nich, ale přiznejme si, že jsou dnes pro nás spíše svátky přícházejícího jara nežli svátky křesťanskými. Jsou to svátky, při nichž si vzpomeneme ty vzrušující části biblické zvěsti, jež nás jako Ježíšovy vyzna-vače vždy nově oslovují. Ale oslovují nás opravdu? Nejsou velikonoce pro nás ve skutečnosti jenom jakýmsi prchavým zábleskem bez niterného ponoru do jejich poselství? Tu otázku musíme položit sami sobě a hledat na ni také pravdivou odpověď.

Každý rok o velikonočních svátcích mi přináší povzbuzení a radost překrásný oddíl o dvou Ježíšových učednících jdoucích do Emauz. Písmo je zachycuje v celé jejich vnitřní rozkolísanosti a téměř se nám zdá, že to jsou naši současníci. Jsou takoví vnitřně rozbití, nahlodaní nejistotou a bezradností. A tehdy se k nim připojí Ježíš. Nepoznávají ho. On se jich vyptává a hovoří s nimi právě o tom, co je tak pronikavě znejistilo. To, co mě vždy znovu o velikonočních přivádí k zamyšlení, je skutečnost, že Ježíš jakoby nepozorovaně přejímá v následném rozhovoru iniciativu a odkrývá nové obzory tam, kde naši dva poutníci vidí - obrazně řečeno - jenom neproniknutelnou tříšť a nenalézají smysl v informacích, jejichž věrohodnost a smysluplnost jim uniká a zůstává neproniknutelně skryta...

A přece je tu něco úžasného. Ježíš sám za nimi přichází, záleží mu na nich. Bere vážně jejich pochybnosti a rozpaky a otvírá jim tajemství Boží přítomnosti v našem každodenním životě. Příběh těch dvou učedníků je pro nás časově velice vzdálený a přece jej začínáme vnímat a přijímat jako něco, co přesahuje naši lidskou existenci a naše rozumové a smyslové chápání. A Ježíš postupně přemáhá lidskou křehkost obou učedníků a získává si jejich srdce a cit. Sledujeme-li pozorně a citlivě jejich rozhovor a rostoucí přichylnost k neznámému, musíme si připadat jako jejich vrstevníci. Jsme přehlšovani a ohlušováni vším tím, co se kolem nás i v nás samotných děje a nejednou nemáme sílu k pozornému a vnímavému naslouchání. A přece si ten překrásný příběh nepozorovaně podmaňuje naše srdce a náš cit a právě o velikonočních svátcích přijímáme pojednou Ježíšovo slovo jako něco, co je nám úžasně blízké a co nás pronikavě oslovuje i v celé tak často zcela neprůhledné složitosti našeho „postmoderního“ života. I k naší životní cestě se Ježíš připojuje jako ten, který nás opravdu miluje takové, jací jsme.

Vzkříšení. Ilustrace ze 16. stol.

Učme se tomu, co nám nejednou v našem životě víry schází, učme se pozorně naslouchat! Mnoha různými způsoby nás Ježíš oslovuje i dnes a osvobozuje nás k nové chuti do života, z něhož se pod silou jeho osvobozujícího slova vytrácí strach a nejistota. Vědomí Ježíšovy přítomnosti v našich životech, poznání nepoznaného, to je radostné poselství, jež právě o velikonočních můžeme prožívat jako proměňující moc i jako naději a radost. Skrze poznání Ježíšovy přítomnosti jsme osvobozováni k následování v té naději, že odpouštějící Ježíšova láska nás povede k nové odvaze i radosti nejen o velikonočních svátcích.

Richard Fírbas
emeritní farář ČCE, Jablonec n.N.

Čeho si hledíme?

Mám naději v Pánu Ježíši, že vám brzo pošlu Timotea, abych i já byl dobré mysli, když se dovím, co je s vámi. Vždyť nemám nikoho, jako je on, kdo by se tak upřímně o vás staral; všichni si hledí jen svého, a ne toho, co je Krista Ježíše. O Timoteovi však dobře víte, jak se osvědčil, když se mnou jako syn s otcem sloužil evangeliu. (Fp 2, 19-22)

Na vícero místech v epištolách Pavlových můžeme číst, že měl apoštol zvláštní starost o sbory. Leželo mu na srdci, jak se bratři a sestry ve vzdáleném místě mají, zda se nenechávají strhnout falešným učením či odradit od cesty víry pronásledováním a zda žijí v jednotě a svornosti. Také z tohoto kratičkého úseku z dopisu k Filipenským vidíme, jakou má apoštol starost o sbor ve Filipis. Je vzdálen od tohoto místa, nemá dlouhý čas žádnou zprávu jak se jim daří, a protože se sám z nějakého důvodu nemůže vypravit na cestu k nim, rozhodne se poslat tam svého pomocníka, aby upokojil svou mysl a své srdce.

Apoštolovi je jako otci, který má své děti kdesi daleko ve světě a nemá o nich delší čas žádné zprávy. Má o ně starost, myslí na ně, modlí se za ně, ale upokojí svou mysl teprve tehdy, když dostane zprávu, že se jim daří dobře.

Tomu všemu bychom rozuměli. Ale je tu otázka: proč vysílá právě Timotea, proč může poslat právě jen jej? Ten důvod je zvláštní, až ohromující. Pavel měl kolem sebe obvykle více spolupracovníků, kteří mu v jeho práci pomáhali. V jeho dopisech nalézáme řadu jmen těch, kteří pomáhali šíření evangelia. Ale co je překvapující - o žádném z nich nemůže Pavel říci, že by mu skutečně leželo na srdci, jak se filipenským bratřím vede. A nyní přijde ten až tvrdý výrok: „všichni si hledí jen svého, a ne toho, co je Krista Ježíše“. Proto nejsou způsobilí navštívit filipenské, potěšit je, případně napomenout nebo je utvrdit ve víře. Nehodí se k tomu. Proto je apoštol nechce užít k této službě. Přece však má jednoho, který nemyslí na sebe, který nehledá svých věcí, ale hledá především věci Ježíše Krista - a toho pošle. Je to Timoteus.

Tento kratičký oddálek z dopisu apoštola Pavla nám dává odpověď na dvě důležité otázky, v nichž by nám, kteří se hlásíme k církvi Pána Ježíše Krista, mělo být jasno.

Ta první otázka zní: Co je prvním úkolem učedníka Pána Ježíše Krista? Co má činit nejprve? Kdo jen trochu zná Písmo, ihned mu vyvstane slovo Pána Ježíše: Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho! V tomto našem verši to zní velice podobně. Pavel říká, že jen ten je schopen jít do Filipis a navštívit tam bratry, kdo nehledá svých věcí, ale věci Ježíše Krista. Žilka to překládá: Kdo nemyslí především na svůj vlastní zájem, ale na zájem Ježíše Krista.

To je základní a podstatné. Církev Kristova není zde na zemi proto, aby hledala nebo propagovala své vlastní zájmy, ale aby konala vůli svého Pána, aby hledala především jeho věci.

Když je někdo povolán do nějaké služby a má nad sebou pána, pak si nemůže dělat, co ho napadne, rozhodovat si, jak by chtěl. Nemůže hledět především na svůj vlastní zájem. Dříve tomu bývalo tak, že když pán přijal nějakého služebníka a ten neplnil jeho vůli, tak jej ze služby propustil.

Ježíš Kristus nás také volá do služby. Chce nás použít k tomu, aby se děla jeho vůle mezi námi. Abychom měli na zřeteli především jeho věc a jeho království. A jestli myslíme především na sebe a své zájmy, pak jsme služebníky neužitečnými a nevěrnými, kteří jeho věci spíše škodí.

Můžeme říci, že největšími nepřáteli Božího díla na zemi nejsou ateisté, ale takoví služebníci a taková církev, která sice nese jméno Kristovo, ale která hledá nejprve své zájmy a svůj prospěch. - Ale my bychom měli v této chvíli myslet každý sám na sebe a ptát se: Jak je to se mnou? S mou vírou a službou? Hledám nejprve Boží království? Je mi věc Ježíše Krista skutečně nade vše? Neplatí o nás nikdy slova Pavlova: Všichni zajisté svých věcí hledají?

A ještě je zde i ta druhá otázka: Co znamená hledat to, co je Ježíše Krista? Když řekneme: Hleďte nejprve království Boží, pak může někdo myslet, že to znamená odvrátit se od zlého světa, nemyslet tak na hmotné věci, na práci, jídlo, pití, ale myslet na svou duši, na Boha, oddat se modlitbám a rozjímání Božího slova. - Nemůžeme ani dost zdůraznit, jak toto vše je k životu víry potřebí. Soustředění na Boha, modlitby, čtení Božího slova. Je to důležité pro náš život! Ale kdybychom se chtěli stáhnout jenom do sebe, oddali bychom se rozjímání Božího slova a pustili bychom ze zřetele své bližní, nenaplnili bychom to, k čemu nás náš Pán posílá.

Apoštol v našem oddálku spojuje hledání zájmu Ježíše Krista s docela jasným pozemským úkolem. Je možné, že právě někteří z pomocníků apoštola byli lidé vskutku zbožní, že si hleděli modliteb a soustřeďovali se k Božímu slovu a že v tom byli příkladní. A co jim tedy chybělo k hledání věci Ježíše Krista? Chybělo jim to, že neuměli tak srdečně pečovat o zájmy svých filipenských bratrů, že jim moc nezáleželo na tom, jak se oni mají, ale na tom, jak se především daří jim samým. Proto píše apoštol, že hledají svých vlastních věcí.

Z toho vidíme, že hledat věc Ježíše Krista znamená mít péči o své bližní, mít starost o ty, kteří jsou kolem nás. V tom nám přece je Pán Ježíš - ten dobrý pastýř - velkým příkladem. On měl péči o své ovce, dokonce takovou, že pro ně nasadil svůj vlastní život. A to je odkaz, který má plnit také každý učedník Kristův. Mít zájem o své bratry, mít účast na jejich starostech, brát jejich břemena na sebe, radovat se s radujícími a plakat s plačícími. V dopisu k Timoteovi čteme: Jestli pak kdo o své a zvláště domácí víry péče nemá, zapřel víry a je horší než nevěřící.

Jindřich Halama st.

úroky ze starých pokladů

Divuplný rádce

Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: „Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje.“ Jeho vladařství se rozšíří a pokoj bez konce spočine na trůně Davidově a na jeho království. Upevní a podepře je právem a spravedlností od toho času až navěky. Horlivost Hospodina zástupů to učiní. (Iz 9,5-6)

V cyklu výkladů Iz 9,5-6 jsme se minule zamyslili nad darem Syna a nad historickým pozadím této izajášovské stati. Dnes přicházíme k řadě jmen, kterými tu prorok tituluje očekávaného vladaře nového věku. Takové řady jmen mají obdoby u sousedů Izraele, jmenovitě v Egyptě. Tam byl při intronizaci čili při nastolovací slavnosti nový král zdravěn a oslavován tituly, jichž bývalo obvykle pět a které vyjadřovaly očekávání, že vláda nového krále bude blaženým věkem, protože král se projeví jako pravý ochránce, ba vysvoboditel svého lidu.

Tím jsme v oblasti tzv. „královského kultu“, běžného v celém starém Orientě. Jeho ohlasy jsou ve Starém zákoně např. v Ž 2, který svou formou navazuje na tzv. královský protokol; to byla proklamace říšského boha, že nově nastoleného krále přijímá za syna a pověřuje jej vládou ve svém jménu.

Izraelští proroci sice na některé tyto kulticko - dramatické dobové formy navazovali, ale k jejich obsahu byli více než zdrženliví. Vždycky zdůrazňovali, že čekat vysvobození a nový blažený věk od člověka, byť krále, je velmi nemoudré, ba modlářské. A to proto, že vše má v rukou Hospodin sám. A ten si podle své vůle vybere svého zplnomocněnce, vyzbrojí ho svou silou a bude skrze něho konat své vlastní dílo.

To bude jistě všem lidem kolem připadat velmi divné, a proto první jméno či přízvisko budoucího vladaře zní příznačně „Divuplný rádce“. Tento titul byl někdy chápán jakoby šlo o dvě samostatné části: 1) Divuplný, 2) Rádce. Je to sice možné, ale většina novodobých vykladačů se kloní k názoru, že jde o titul jediný.

V čem je jeho divuplnost či divnost? Křesťanští vykladači ji hledali v podivuhodném spojení Boha a člověka v Kristu, jak to vyjadřuje starokřesťanský článek víry, že Ježíš Kristus je zároveň pravý Bůh i pravý člověk. To je sice výklad pravověrný, nicméně nepochybně druhotný. Prorok tu původně jistě myslel na něco jiného. Nač? Slůvko „div“, hebrejsky *pele*, od něhož je odvozen titul budoucího Vladaře, označuje často nečekané a vysvoboditelské zásahy Boží, jako bylo např. vysvobození z Egypta (Ž 106,7). Co na něm bylo to nejdivnější a nejnepochopitelnější? Zřejmě to, že Bůh si vedl svůj lid do svobody nesnázemi a trápením.

A že se to opakovalo i při našem „Vůdci spasení“ (tak Kraličtí Žd 2,10) Ježíši Kristu, který šel do Otcovy slávy cestou utrpení a kříže. A On nás vede za sebou svou cestou. Nám se to zdává divné, rádi bychom jinudy, ale sami volit cestu a sami určovat, co je dobré a co ne, to není náš úkol (Gn 3,1-7).

Naším úkolem naopak je nepohrdat svrchovaným Božím úradkem, Boží radou (Ž 106,13 - „pokyn“ Ekumenického překladu je v hebrejštině doslova rada - *éá*, tedy výraz téhož kořene jako „rádce“ - *jéc*, podobně i v Ž 107,11), jak to dělali reptáci na poušti a jak se jim i my často připodobňujeme. Ale ta Boží rada se našetstí nedá zvrátit a tak „Předivného rádce“ nemůže žádná lidská moc sesadit z jeho trůnu. A právě v této jistotě je zakotven náš pokoj, naše radost i naše naděje.

Jan Heller

sdílení naděje (2)

II. Jaké poselství máme šířit?

Ježíš, jak jej známe z prvních tří evangelií, nezvěstoval sám sebe, ale „kázal evangelium království“ (Mt 4,23). Po vzkříšení se však ze zvěstovatele stal zvěstovaný. První křesťané rozpoznali, že v království, o němž Ježíš mluvil, hraje on sám klíčovou roli: otevírá do něj vstup.

Zůstaňme však ještě chvíli u historického Ježíše. Co pro něj bylo evangeliem, tedy „dobrou či radostnou zvěstí“? Vše nasvědčuje tomu, že Ježíšovo kázání navazovalo na Izajáše. Cituje jej např. v L 4,16-19, což je klíčové místo pro pochopení záměrů Ježíše zvěstovatele a aktivisty. Vyhlašuje zde totiž na samém začátku své veřejné činnosti svůj program: jeho radostná zvěst je určena chudým; nejsou to jen slova, ale přišel nemocným a zotročeným fyzicky pomoci; a vyhlásil „léto milosti“, tedy rok, v němž se odpouštějí dluhy, propouštějí otroci a pozemky - rodové dědictví, se navrací zpět původním majitelům.

Na jiném místě čteme, že Ježíš lidem také říkal, jak mají na příchod Božího království reagovat: „čňte pokání a věřte evangeliu“ (Mk 1,15). Z toho, že se Boží království přiblížilo, budou mít lidé užitek jen když správně zareagují.

Od tom, co považovali za jádro svého poselství apoštolé, se dovídáme z knihy Sk. Obvykle zmínili Ježíšovu uzdravovatelskou činnost jako doklad toho, že na něm spočinul Duch svatý a pak se soustředili na Ježíšovo vzkříšení. Apoštol Pavel shrnul jádro své zvěsti v 1 K 15,3-4: Kristus zemřel za naše hříchy, byl vzkříšen a došlo k tomu v souladu s očekáváním proroků.

Jak srozumitelně a výstižně vyjádřit to, na čem nejvíce záleží, dnes? Např. Heidelberský katechismus je rozvržen podle následujících tří bodů: 1.) jak veliký je můj hřích; 2.) jak jsem z něho vykoupen; a 3.) jak mám Pánu Bohu vděčnost projevovat. Je dobré mít na paměti, že tato osnova byla formulována v poreformačním období. Východiskem je zde poznání vlastního hříchu. Je však otázka po vykoupení z hříchu tím, co tíží lidi kolem nás? Ačkoli v žádném případě nehodláme otázku hříchu zlehčovat, musíme zvážit, na kterém místě ji do osnovy našeho sdílení zařadit.

Traktát „Čtyři duchovní zákony“ vlastně zachovává strukturu Heidelberského katechismu, ale začíná pozitivně: „Bůh vás miluje a má pro váš život určitý plán.“ Teprve druhý „duchovní zákon“ vysvětluje, proč u většiny lidí nevidíme život a dobro, které pro ně Bůh zamýšlel: „Člověk je hříšný... Proto nemůže tuto lásku a Boží plán pro svůj život poznat a prožívat.“ Třetí zákon pak ukazuje východisko z tohoto dilematu: „V něm (v Kristu) můžete poznat a prožívat Boží lásku a Boží plán pro svůj život.“ Čtvrtý zákon vysvětluje, co znamená věřit v Krista - vlastně jak tu obecně platnou zvěst aplikovat na sebe.

Pozitivní začátek Čtyř duchovních zákonů je důležitý. Bez toho, že bychom věděli o Božím dobrém záměru s naším životem, nedává moc smysl mluvit o tom, že nežijeme v souladu s tímto záměrem. Bylo nám svěřeno „evangelium pokoje“ (Ef 6,15), ne konfrontační obviňování. V Písmu sice zaznívají mnohá tvrdá slova, ale jsou adresována v první řadě lidu, který se proti pravdě bouří navzdory tomu, že ji poznal. Naopak k těm, kdo se duchovně neorientují, kdo ještě plnou příležitost nedostali, je třeba přistupovat ohleduplně. Vždyť „evangelium“ označuje „dobrou zprávu“! Proto apoštolé nezačínali svou řeč neizraelitům výtkou či obviněním, ale představili jim Boha jako toho, kdo je má rád a prokazuje jim dobro (Sk 14,17). Následovalo upřesnění jakého Boha zvěstují a teprve na to navazovala vybidka k opuštění cestných představ o Bohu (Sk 17,24-30).

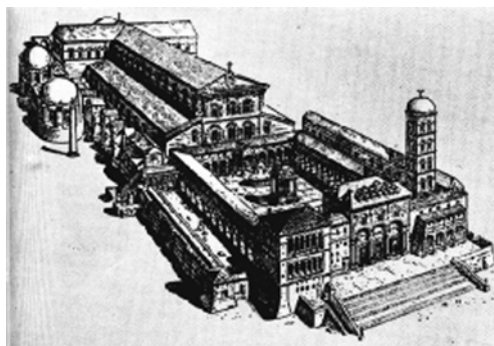
„Edikt milánský“ (r. 313)

Rok 313 bývá označován za počátek křesťanské epochy v našich dějinách. V onom roce se dohodli tehdejší vládci římské říše, Konstantin a Licinius, na „konstituci“, kterou byla dána plná svoboda všem náboženstvím, pokud nejednaly „contra disciplinam“, tedy proti římskému právu. Edikt, který dal milánské konstituci jméno, vydal již roku 311 císař Galerius, úspěšní sokové v boji o jeho nástupnictví jej milánskou konstitucí potvrdili a rozšířili. Milým detailem je, že církvi byly tímto výnosem například vráceny všechny zabavené budovy.

Neznamenalo to pokřesťanstění říše, neboť vládcům šlo o to, „aby božstvo na nebeském trůnu, ať již kterékoli, bylo s námi a s našimi poddanými smířeno a nám milostivě nakloněno“. Pro Konstantina, jehož rodiče byli křesťansky ovlivněni (matka možná přímo křesťanka), byl takovým příznivě nakloněným bohem Bůh křesťanský. Legenda, že před bitvou proti Maxentiovi u Říma (312) viděl Konstantin znamení kříže a slyšel hlas, že v tomto znamení zvítězí, je sice teprve dodatečným zdůvodněním jeho prokřesťanského postoje, ale má jistě reálný kořen - totiž Konstantinovu víru, že tenhle bůh je nejlepší zárukou úspěchu. Jisto je, že jeho vojáci nosili korouhve i štíty s křesťanskými symboly. A protože v boji o moc, který trval dalších deset let, se jeho protivník Licinius pokusil opřít o pohanství, byl Konstantin ve svém příklonu ke křesťanství jen utvrzen.

K dobru je Konstantinovi třeba přičíst zrušení trestu ukřižováním (315) i zavedení nedělního klidu (321), o jiných krocích, jako bylo právo církve přijímat odkázané majetky (321), je možno pochybovat a diskutovat. Oblíbená legenda o tom, že Konstantin daroval papeži a církvi množství majetků a moc nad Římem, je ovšem naprostý podvrh, který byl vytvořen pravděpodobně na papežském dvoře někdy v osmém století. Rozšířila se však a vládla pozdnímu středověku, nepochybovali o ní například Chelčický ani Bratři.

Když po letech soupeření o vládu s Liciniem Konstantin definitivně zvítězil (324, nedlouho poté byl Licinius zavražděn), zavedl jednoznačně prokřesťanské zákonodárství.

Basilika sv. Petra v Římě, založená císařem Konstantinem. Kresba ze 16. století.

Ostatní náboženství (kromě některých již dříve zakázaných kultů) byla sice povolena, ale křesťanství se dávala zjevně přednost a podpora. Konstantin, osobně jinak velmi tvrdý a bezohledný vládce, si ovšem podržel titul nejvyššího kněze (pontifex maximus) a pokřtít se dal až krátce před smrtí (337).

Za Konstantinových synů, kteří se velmi čiperně bili o trůn a neštíteli se žádného násilí, začalo již pronásledování jiných náboženství. Konstantius, nejúspěšnější ze synů, nechal od čtyřicátých let zavírat pohanské chrámy a pod trestem smrti zakázal obětování. Zřejmě pod vlivem „křesťanství“ tohoto svého strýce (který mu dal zavraždit

otce i staršího bratra) se v letech 361-363 pokusil Julianus znovu vrátit římskou říši k pohanství, činil tak ovšem po dobrém a neúspěšně.

Ať však byly okolnosti jakékoli, edikt milánský se stal důležitým bodem dějin církve, připomínkou, že mezi církví pronásledovanou, chudou a v nejlepším případě trpěnou, a církví

mocnou, bohatou, netolerantní a konec konců lidem nebezpečnou, není žádný široký prostor, v němž bychom se mohli bezpečně pohybovat. Právě česká reformace, v dílech některých husitských a poté bratrských teologů, hájila nutnost oddělit církev důsledně od světské moci, majetků a vlivů. Majetek a moc jsou nebezpečné jedy, kterým člověk, a tedy i církev, většinou podléhá. Mezi tím, co k životu opravdu potřebujeme, a tím, co je nám diktováno chtivostí, projevem „ducha lakomého“, tedy vlastně modlářstvím, je často jen tenká linie, kterou je snadné přehlédnout a překročit. A málo je těch, kdo dobrovolně hledají a nacházejí cestu zpátky.

J. Halama Jr.

Založení pražského biskupství - 973

Genese českého státu v 9. a 10. stol. nejprve probíhala v prostoru pohraničního území mezi Velkou Moravou a východní hranicí říše Karolinců, obydleného kmeny českých Slovanů. Proto i v církevních poměrech nalézáme stopy tohoto postavení. Nejdříve se snažila získat české území karolinská říše. Byl tu vykonán též první akt christianisace - patrně v Řezně bylo pokřtěno 14 významných osobností - patrně kmenových knížat dosud nesjednocených Čechů. Stalo se tak na pouhý příkaz Ludvíka Němce 13. ledna r. 845, kdy byli vévodové i jejich čeleď pokřtěni. Marně však hledáme na českých hradech té doby křesťanské kostelíky, které předpokládal český historik Josef Pekař. Brzy po roce 846 čteme o těžkých bojích mezi Bavyry a Slovy. Xantenské Annály hodnotí alespoň vzniklou situaci jako úspěch pohanství nad křesťanstvím.

Podle německého historika Wostrého to bylo zcela přirozené. Protože čeští Slované vidali v čele franckých vojsk biskupy (a konkrétně se těch výprav účastnil v roce 872 řezenský biskup), měli napadení velmi dobrou příležitost poznat, jak byla snaha o šíření náboženství a míru míněna (W. Wostry: Prag und Regensburg, vydáno r. 1933). Jednalo se totiž o výpravy proti zemi, kde již křesťanství (byť i hrubě) bylo, proti Moravě, přes Čechy, v nichž alespoň část obyvatel o křesťanství a jeho zvěsti něco věděla.

Prvá skutečná misie přišla do Čech přes Moravu, za vlády knížete Bořivoje. Ten byl pokřtěn na některém velkomoravském hradě arcibiskupem Metodějem a vrátil se do Čech s knězem Kaichem, který jistě v Čechách pokřtil i jeho ženu, kněžnu Ludmilu. Byly tu stavěny i kostely (první na Levém Hradci, zasvěcený sv. Klimentovi).

Snad v zemi pobýval i některý z velkomoravských biskupů. Jmenován je jakýsi Notarius, patrně biskup, který se účastnil postřižin knížete Václava (po zvyku východních křesťanů provedené zastřižení vlasů na počátku dospělosti).

Pád velké Moravy na počátku 10. století však změnil jak postavení Českého knížectví, tak i církevně-politickou situaci v této části střední Evropy. Boleslav I. byl okolnostmi donucen jednat s říší tak jako již před ním kníže Václav, který musel uznat starší poplatek, placený českými knížaty (500 hřiven stříbra a 120 volů), poplatek míru na hranici, jaký platila např. říše Karlovců Uhrům. Pomalu se měnila orientace církve, v Praze vznikl první ženský klášter, jehož prvou abatyší se stala jeho dcera Mlada (okolo r. 970). Biskupství bylo v Praze zřízeno v roce 973 (12. března), za vlády knížete Boleslava II., jemuž se říkalo proto pobožný. Prvým pražským biskupem se stal Sas Thiutmar (Dětmar), znalý též slovanského jazyka. Podle líčení Kosmovy kroniky však neměla církev pokračovat ve staré praxi slovanského ritu, měla se spravovat řítem latinským, tedy ne podle zvyků církve ruského či bulharského jazyka. Křesťanství v Čechách se dostalo definitivně do sféry západního, latinského křesťanství. Vysluhování Svátosti Večeře Páně pod obojí však zůstalo a udržovalo se v zemi až do počátku 14. stol.

Vladimír Sakař

Univerzita Karlova - už 655 let

Ano, již 655 let nás dělí od 4. dubna 1348, kdy je datována listina, která zaručuje životní podmínky „obecnému učení“ v Praze a je pokládána za základ dnešní Univerzity Karlovy. Z ní zde cituji výňatek:

„Karel, z Boží milosti římský král ... a český král. Na věčnou paměť. Mezi tužbami našeho srdce ... kteréž zaměstnávají neustále naše královské úvahy, ... jak by naše české království ... bylo uměle za našich časů ozdobeno množstvím moudrých mužů. Protož ... rozhodli jsme se po předcházející zralé úvaze ... nově v život uvést obecné učení v našem ... městě Pražském. ... Na tom učení budou věru doktoři, mistři a žáci všech fakult, a jim slibujeme znamenité statky, a těm z nich, kteréž shledáme toho hodnými, udělíme královské dary. Dáno v Praze léta Páně tisícího třístého čtyřicátého osmého, v prvé indikci, 7. dne měsíce dubna, druhého roku našich království.“ (1)

Myšlenka na založení „studia generale“ se však v Karlově mysli musela vynořit po jeho korunovaci českým králem (28. 8. 1346), ne-li už dříve. Neboť pravděpodobně ještě v tomto roce musel podat žádost papeži Klimentovi VI. (svému bývalému učiteli Pierre de Rosieres, který se stal papežem po roce 1325) a který jediný měl možnost univerzitu založit. Text této Karlovy žádosti se sice nezachoval, ale body této žádosti se zachovaly ve zvláštní papežské bule z 26. ledna 1347, která kladně odpovídá na podanou žádost. Tato bula ustanovuje, aby v Praze „na věčné časy“ bylo generální studium v kterémkoli oboru. Body žádosti stanovily, aby generální studium bylo založeno pro dědičné české království, aby bylo založeno i pro jiné země, aby generální studium navazovalo na studium particulare, které působí na pražském hradě. (2)

Papež možná „chtěl vytvořit protiváhu ke shromáždění bouřících se františkánských teologů v Mnichově, jehož ústřední postavou byl Wiliam Ockham a proto povolil založit společnost studentů a učenců v Praze a zároveň svolil i ke zřízení teologické fakulty“. (3) Karel pak svou listinou ze dne 7. 4. 1348 vyřešil hmotné zajištění pro „studium generale“ pro studenty i učitele. Bylo financováno z výtěžku mimořádné daně uvalené na klerus. (4)

Noví profesori byli oddáni církvi i kurii. Byli to : Mikuláš Lounský - augustinián, Jan z Dambachu - dominikán (oddán papeži, ač měl blízko k mystikům), Jan Moravec - teolog (studoval v Paříži a Oxfordu), Vojtěch z Bludy - františkán (urozený a českého původu, biblická studia), Heinrich Tottling von Oyta z Erfurtu (nejvýznamnější), Buonsignore de Buonsignore z Boloně (kanonické právo) a Ital Balthasar de Marcellinis (medicina). (5) Přednášky i lekce se zpočátku konaly v klášterech a v soukromých domech, nejdůležitější ceremonie se odehrávaly v arcibiskupském sídle nebo v katedrále.

Karel, král římský a český, dosáhl hodnosti císaře dne 5. 4. 1355, kdy byl korunován. Od té doby je titulován jako „císař Karel IV“. Ale na pražské „studium generale“ nezapomněl. V roce 1366 založil král kolej pro dvanáct mistrů svobodných umění, kteří měli společně bydlet a pracovat v domě na Starém Městě (původně patřil zámožnému Židu jménem Lazarus, od něhož si Karel několikrát po sobě vypůjčil peníze). Této koleji současně věnoval knihovnu o téměř 200 svazcích, kterou zakoupil z pozůstalosti pana Viléma z Lestkova. (6) Karolinum, nejstarší univerzitní budova, která je dodnes v provozu, byla původně honosným sídlem mincmistra Johanneše Rotlöwa (Jana Rotleva) a univerzité ji daroval v roce 1381 Karlův syn Václav IV. (7)

Živan Kužel

Poznámky:

- 1 - Zdeněk Veselý - Dějiny českého státu v dokumentech, Praha, 1994, str. 168.
- 2 - Václav Vaněček - Kapitoly o právních dějinách Karlovy university, Praha, 1946, 2. vydání, str.13.
- 3 - Peter Demetz - Praha černá a zlatá, Praha, 1998, str. 111.
- 4 - item - str. 111.
- 5 - item - str. 112.
- 6 - Kolektiv - Československé dějiny v datech, Praha, 1986, str. 116.
- 7 - Peter Demetz - Praha černá a zlatá, Praha, 1998, str. 113.

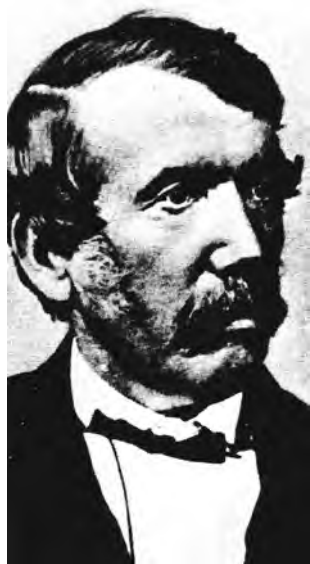
David Livingstone. 190 let od narození

Nepřikládám cenu ničemu co mám nebo co mohu vlastnit, kromě toho, co má vztah ke království Kristově. Jestliže cokoli pobne vpřed zájmy tohoto království, bude to odstraněno nebo podrženo pouze proto, když odstraněním nebo podržením vyvýším slávu tobo, komu připisuji všechny své naděje v tomto čase i na věčnosti. David Livingstone

Velký, Bohu celou bytostí oddaný evangelický misionář, obětavý lékař, léčící s láskou a také se zdarem stovky afrických domorodců, vstřícný přítel hotentotů, jejichž jazyku se naučil, vytrvalý bojovník proti obchodu s otroky, člověk, který v Africe postavil vlastníma rukama tři domy a obdělával kolem nich rozsáhlé zahrady, aby tak kultivoval nejen přírodu, ale i člověka v ní - to je pouze jedna tvář výrazné anglické osobnosti 19. století Davida Livingstonea.

Tento muž, nositel čestných občanství Londýna a Glasgowa, nositel čestných doktorátů mnoha věhlasných anglických univerzit, proslul nejen jako velký humanista a křesťan žijící svou víru plně ve shodě se svými skutky, ale také jako významný cestovatel, vědec a spisovatel. Skot David Livingstone, jehož preparované srdce bylo jeho černými přáteli pochováno pod osamělým stromem afrického kontinentu, kam - jak svědčilo svým životem i smrtí - trvale patří, přinesl Africe velké požehnání. Za třicet let zde prožitých pomohl nejen stovkám jejích obyvatel, jejichž těla i duše léčil, ale podstatně změnil, upřesnil mapu celého černého světadílu, tehdy ještě pokrytou mnoha „bíлыми místy“ (nebyl vypátrán např. pramen Bílého Nilu, nikdo nevěděl, že existuje veletok Kongo, z mohutného toku Zambezi bylo známo jen ústí a krátký úsek před ním) a nejedno ukryté tajemství neprobádané země odhalil. Srdce tedy zůstalo po smrti podle vůle nejvěrnějších a nejbližších spolupracovníků v Africe, ale tělo bylo odesláno do rodné země a s velkými poctami uloženo ve Westminsterském opatství pod černou mramorovou deskou, na níž jsou vyryta tato slova:

Přenesený věrnými rukama
přes souši a moře
odpočívá zde
David Livingstone,
misionář, cestovatel
a přítel lidstva.

David Livingstone se narodil 29. března 1813 v rodině malého, chudého obchodníka s čajem ve skotském městě Blantyre. Jeho laskavý, pracovitý otec si cenil cti více než bohatství. Svůj málo prosperující obchůdek vedl s příkladnou poctivostí a své zákazníky neošidil ani na

kvalitě ani na množství, i když se mu šklebila bída přímo do tváře. S oblibou zdůrazňoval, že v dlouhém seznamu předků rodiny Livingstone není nikdo, kdo by se dopustil nečestného činu. Tak žil i on, tak vychovával své děti. Ač tedy prožíval malý David své dětství spolu s dalšími čtyřmi sourozenci ve velmi skromných poměrech, přece bylo jeho rodinné zázemí mravně velmi inspirující.

Čas her a pohádek však skončil už v jeho deseti letech, kdy odešel pracovat do místní tkalcovny, aby pomohl rodičům v tíživé finanční situaci. Pracovní doba trvala tehdy i u dětí od šesti ráno do osmi večer s krátkými přestávkami na oběd a svačinu. Toto nelidské vypětí Davida nezlomilo. Na rámu tkalcovského stavu, kde svazoval přetržené nitě, měl dokonce položenu knihu, aby mohl využít i každé volné vteřinky, naskytne-li se. Po čtrnácti pracovních hodinách pak odcházel do večerní školy a potom ještě dlouho do noci svítila u jeho lůžka svíčka.

Četl nejdříve životopisy svatých, které mu půjčoval otec, ale zálibu měl už od počátku také ve vědeckých knihách, jimž otec nepřál. Ale později, až se sám přesvědčil, že „náboženství a věda nejsou si na odpor“, vzpomíná David Livingstone, „četl vědecké knihy a filozofii i on“. Četba postupně přiváděla mladého Davida k vnitřnímu rozpoznání, že touží sloužit ve svém životě Bohu a vědeckému bádání.

Ve svých pětadvaceti letech se proto rozhodl pro studium v sídle anglické misionářské společnosti na londýnské Aldersgate Street. Tam získal vzdělání teologické a vystudoval medicínu. Ač byl ve svých počátečních vystoupeních mladý kazatel příliš plachý a ostýchavý, svou inteligencí a upřímnou oddaností zvolenému poslání poskytoval záruku kvalitní misionářské služby. Toužil po působení v Číně, ale právě probíhající opiová válka tyto plány zhatila. Na lodi George odplouvá proto jako člen Londýnské misionářské společnosti v roce 1840 do jižní Afriky. Působil na stanicích Kuruman, Madotsa a Kolobeng, seznámil se podrobně s životem Afričanů, svědčil o Bohu starozákonní i novozákonní zvěstí, přinášel evangelium mezi zapomenuté, mezi ty poslední, opovrhované a působil zároveň jako obětavý lékař. Navíc se začal zabývat geografickými studiemi, zejména výzkumem Kalahari.

V roce 1844 se oženil s dcerou známého misionáře a cestovatele R. Moffata. Měla pro jeho práci porozumění, podporovala ji ze všech svých sil a jako dobrá hospodyně vládla i třemi domy, které postavil. Osvědčila se nejen jako manželka misionáře a lékaře, ale podpírala svého muže i v jeho aktivitách cestovatelských a vědeckých. Podnikla spolu s ním několik výzkumných výprav, také tu první vysilující cestu přes poušť Kalahari, kde objevil jezero Nyami a prozkoumal jeho vodní systém. S celou rodinou se vydal ještě na druhou cestu na sever a dospěl až k řece Zambezi, což bylo objevení ve světě geografie převratné, neboť dosud byl znám jen její dolní tok.

Po návratu do Kapského Města však jeho milovaná manželka onemocněla a po ní i dceruška Agnes a chlapec Robert. Jejich ruce popíchané moskyty připomněly Livingstoneovi, že nemá právo ohrožovat životy svých nejdražších, je-li už ochoten ohrožovat svůj. Rozloučili se. Rodinu naložil na loď plující do Anglie a sám zůstal půl roku v Kapském Městě, aby se zdokonaloval v mapování a hvězdářské orientaci. Když začaly deště, vítr z bažin přinesl obávanou zimnici. David Livingstone, už na počátku své misionářské práce těžce zraněný při střetu se lvicí, vážně onemocněl. Zápál pro vědu ho však neopustil ani v nemoci a v zájmu lékařského výzkumu na sobě odkoušel při této příležitosti různé metody léčby místních kolegů. Bezvýsledně. Nedokonalý chinin zůstal prostředkem neúčinnějším.

Největší jihoafrická řeka Zambezi skrývala plno lákavých, neobjevených tajemství. Známa byl pouze její krátký úsek před ústím a Livingstone pojal neslýchaný plán - po řece doplout na západní i východní pobřeží kontinentu, a tak jako první běloch a především jako první cílevědomý výzkumník projít napříč celou Afrikou. Věděl, že bude muset překonávat nebezpečí a nesnáze rozlehlých pouští, rozvodněných řek, strádat malárií a vydávat se v ohrožení

dalších nemocí, sám již tělesně oslabený přestálou zimnicí. Ve svém nadšení objevovatele však neustoupil a 11. listopadu 1853 nastoupil jen skromně vybaven svou další cestu, podporován vládcem Makololů, jemuž uzdravil těžce nemocného syna. Během vyčerpávající cesty k Atlantskému oceánu ho postihlo dvacet sedm záchvatů zimnice a jeho celkový zdravotní stav se rychle horšil. Ztrácel rovnováhu, na kost zhubl, ale neztratil své odhodlání ani ve chvíli, kdy zeslábl, vyhladovělí průvodci navrhovali návrat. „Já půjdu dál, třeba sám,“ nepřemlouval je, neprosil. Neopustil ho ani jeden. Milovali tohoto obětavého, zapáleného vyznavače boží lásky a vědy, milovali svého bílého otce a rozhodli se dál přinášet oběti jeho velkému snu. Dne 31. května 1854, po šesti a půl měsících cesty, dorazili do cíle - do přístavu Sao Paulo de Luanda. Dokázali to, ale Livingstone byl na pokraji fyzických sil. Přece však odmítl lákovou nabídku kapitána lodi Forerunner, znepokojeného zdravotním stavem nemocného cestovatele, že ho odvezou ihned do Anglie, aby se tam zotavil. Jak moc toužil po odpočinku, jak moc toužil po setkání s nejbližšími! Nemohl, nedokázal však opustit své domorodé průvodce, nemohl jim takto oplatit jejich věrnost. A potom - vždyť se chce dát po proudu velké řeky na východ. Loď Forerunner odplula bez Livingstonea. Odvážela jen jeho deník, zápisky a výsledky pozorování. Nikdy však nenašly adresáta, zmizely nenávratně v mořských hlubinách, neboť loď při této plavbě ztroskotala a většina členů posádky přišla o život.

Počátkem listopadu 1855 se David Livingstone, doprovázen tentokrát 120 muži, vydal na druhou část své slavné průzkumné cesty. Spatřil na ní jako první Evropan nejkrásnější ze svých objevů - mohutné vodopády, které domorodci nazývali vodopády Hučičiho kouře. Poprvé, ale také naposled změnil skromný, tichý vědec původní domorodý název jím objeveného místa na název anglický a nazval je jménem anglické královny vodopády Viktoriini. Do jednoho stromu na břehu zde vyryl své iniciály, letopočet 1855 a bez halasných oslav, bez odkladu ve své objevné plavbě pokračoval. Do osady Tete, ležící poblíž ústí Zambezi do Indického oceánu, dorazil začátkem března 1856 a v květnu zakončil svůj přechod Afriky v Quelimane na pobřeží Indického oceánu. Potom se vyčerpán vrátil načas do Anglie. Splnil svůj úkol, prožil svůj velký sen. Zamiloval si černý lid, a byl jím hluboce milován, rozšířil křesťanskou víru až do zapadlých pustin své druhé domoviny, objevil v ní mnoho nového, pořídil bohaté sbírky jejich přírodnin a na její mapu nanesl tisíce přesně změřených bodů a výšek. Tím vším zahájil vědecký výzkum černého kontinentu na jih od rovníku.

Jeho cestovatelské poslání však nebylo zdaleka u konce. Jen trochu pookřál, začal podnikat další a další výpravy, vědecké expedice - v některých fázích ho provázeli i jeho manželka (zemřela na jedné z nich v roce 1864) a bratr. Prozkoumal toky mnoha řek - Zambezi od pramene až po ústí - objevoval nová jezera, objevoval nové řeky. Jeho cesty však měly také význam hluboce humánní, etický. Často byly nazývány kampaněmi proti otroctví. Od prvních dnů v Africe psal Livingstone vzrušené články proti obchodu s lidmi, přednášel, burcoval veřejné mínění, probouzel ospalé svědomí nevědomé či lhostejné veřejnosti a kritice otrokářského systému věnoval také podstatnou část jedné ze svých knih, kterou dokončil právě v den, kdy byl ve washingtonském divadle zastřelen fanatikem otrokářského jihu prezident Abraham Lincoln.

Livingstoneův pestrý, úctyhodný životní příběh je obohacen v boji s otroctvím také jednou zvláštní konkrétní zkušeností, která si zaslouží, abychom se o ní zmínili. U jezera Nyasa, které objevil, se stal svědkem do nebe volající nelidskosti arabských otrokářů při „lovení“ otroků vedených na Zanzibar. Trpělivost bojovníka pera měla své meze a její pohár tváří v tvář brutalitě otrokářů přetekl. Tichý misionář, laskavý lékař, hloubavý vědec, vyčerpávaný cestovatel osvobodil s puškou v ruce karavanu osmdesáti zajatých černochů. Zbavil je pout, rozřezal těžké dřevěné vidlice svírající jejich krky a vrátil jim tak volnost. Nejen svým

perem, i dělným odvážným skutkem, kterým vědomě zasáhl také do diplomatických vod své země, tak pomáhal po celých třicet let svého působení v zemi obchod s černochoy nejen bojkotovat, ale od samých základů likvidovat. Škoda, že se už nedočkal zrušení největšího afrického trhu s otroky v Zanzibaru. Stalo se tak měsíc po jeho smrti. Zemřel v zemi, která byla jeho láskou i osudem, zemřel při milované práci vědce a cestovatele ve vesnici Čitambo jižně od jezera Bangweolu 1. května 1873, když hledal pramen řeky Nilu. Jeho život byl pozhnaný slovem i skutkem, jeho odkaz byl a zůstává inspirující ve své křesťanské opravdovosti a účinné lásce k lidem.

Milada Kadřůrková

unitas fratrum

Charismatická vize pro Ochranov

(Aktuální vývoj v Ochranově)

Dne 1. listopadu 2002 dostala rada starších JB v Ochranově dopis od skupinky „Strategic Frontiers“ (Strategický předvoj). V dopise oznamuje tato skupina svůj úmysl získat od zemského krajského úřadu v Lőbau - Zittau starou ochranovskou nemocnici, aby tam zřídila misijní centrum pro 20 spolupracovníků a 100 studentů. Skupina oznámila brzkou návštěvu v Ochranově a žádala o rozhovor s odpovědnými zástupci obce i Jednoty bratrské.

Tento rozhovor se konal 13. listopadu 2002 odpoledne. Ze strany JB se zúčastnili ses. A. Scholtz, br. M. Theile a téměř celá ochranovská rada starších a br. biskup Theo Gill. Ze strany „Strategic Frontiers“ kromě jiných Frede Market (mezinárodní ředitel z Colorado Springs, USA), Jan Schlegel (zámek Hurlach u Augsburgu), jakož i poradce Keith Warrington (Altensteig ve Schwarzwaldy).

Skupina SF se představila jako jedna z větví světové činného misijního díla „Mládež s posláním“. Jak sami udávají, pracují nadsborově ekumenicky, jsou financování výhradně z darů a počítají se k charismatickému hnutí. Jejich zájem o Ochranov je založen na vizi, která jim byla dána v létě 2001 v ochranovském altánu (Na Hutbergu - pozn. překl.). Tato vize označila Ochranov jako místo, ze kterého mají plynout podle vůle Boží proudy požehnání nejprve na Německo a pak do celého světa. Skupina se omlouvala za to, že na jejich internetových stránkách je Jednota představována zkráceně a slíbila, že tyto chybné a částečně také nelaskavé výpovědi budou dodatečně opraveny.

Přítomní členové Rady starších a ředitelství zdůrazňovali významné rozdíly mezi SF a JB jak v porozumění Písmu, tak v chápání misijního poslání. Důkladně objasnili situaci ochranovského sboru a vyprávěli o vyčerpávajícím pokusu v ekumenickém soužití s „Křesťanským centrem Herrnhut“ uzdravit staré rány z rozdělení.

Na závěr pak ochranovští zástupci naléhavě žádali, aby tato skupina upustila od svých záměrů zřídit v Ochranově charismatické misijní centrum. Takové centrum by vedlo - navzdory i nejlepšímu úmyslu - nevyhnutelně k novému napětí a dělení. A nadto by bylo velmi těžké rozlišit na veřejnost toto centrum zřetelně od JB.

I když jsme se rozcházeli se vzájemnou domluvou, že se chceme nejprve navzájem blíže poznat a teprve pak lze podniknout další kroky, museli jsme vzít na vědomí, že „Strategic Frontiers“ pokračují ve svých snahách získat objekt

(pokračování na str. 15)

ochranovské nemocnice. V pátek 22. 11. si v této věci domluvili termíny na zemském úřadě. Při tomto jednání jim správa kraje dala jasně na vědomí, že ve všeobecném zájmu by bylo lepší, aby se se svým plánovaným centrem usídlili jinde. Rada starších a ředitelství informovaly o těchto událostech ochranovský sbor v rámci sborové rady 19. 12. 2002. Prosí o modlitby za všechnu snahu, aby budování sboru pokračovalo ve svornosti a snášenlivé mnohotvárnosti.

P.S. V rozhovoru dne 3. 1. 2003 nám sdělil Jan Schlegel při krátké návštěvě Ochranova, že SF přezkušují svůj záměr vystavět v Ochranově charismatické misijní centrum „i nadále v bratrských poradách a modlitbách“. V současnosti zkoumají, jak dalece by bylo možno získat jiné objekty, např. bývalý teologický seminář (Civiatenweg), nebo bývalou základní školu v sousedním Strawalde.

Ochranovská městská rada žádost o koupi bývalého teologického semináře zamítla.

Andreas Tasche, Martin Theile

(z Herrnuter Bote přel. R. Halamová)

Slovo ke Dni Jednoty bratrské

(Moravian Messenger, březen 2003)

Mezinárodní obecnství Jednoty bratrské je zvláštním Božím darem, který musíme všichni, pokud je v naší moci, zachovávat a posilovat modlitbou a vzájemnou podporou. Je smutné, že v současné době je zapotřebí více modliteb k léčení rozdělení spíše uvnitř provincií než mezi nimi. Česká provincie, Nikaragua, Honduras a nyní i americké provincie zápasí s vnitřním rozdělením. My můžeme poskytnout jen modlitby a podpořit cokoli, v čem můžeme být nápomocni.

Pokud jsou rozdílná teologická hlediska důvodem k rozdělení, pak bych připomenul, že teologie může být velmi nebezpečná, když zapomínáme, že není nic víc než lidskou reflexí a výkladem (interpretací). Podle mne je jednou z velkých věcí Jednoty bratrské, že nikdy od svých jednotlivých členů nevyžadovala, aby plně schvalovali jednotlivé doktríny nebo teologická prohlášení. Křesťanská služba byla a je vždy důležitější než dogma a vztahy jsou důležitější než teologie. Pána Ježíše Krista, jak jej známe z evangelií, pokládáme za základ, a pokud jde o ostatní, dovolujeme či dokonce podporujeme značnou svobodu myšlení.

Křesťanský život je putování a cesta, během níž - podle slov Druhého dopisu apoštola Petra - máme naději růst v milosti a poznání našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista. Snažíme se hledat pravdu, ale víme, že Kristovo tajemství nemůže být plně pochopeno žádnou lidskou výpovědí nebo prohlášením. Je větší než každé lidské chápání a rozum. Jako jednotlivci zůstáváme věrni pravdě, kterou zastáváme, avšak v pokoře připouštíme, že nemusí být absolutní. Potřebujeme se učit a být připraveni žít s druhými, kteří vidí věci odlišně, ale odevzdali se jednomu Pánu: v podstatném jednotu, v nepodstatném svoboda, ve všech věcech láska. Tímto způsobem byla v minulosti naše jednotu zachovávána. V tomto Dni modliteb celé Unitas fratrum prosíme, aby tam, kde je rozdělení, došlo opět k uzdravení.

(Fred Linyard, ke Dni modliteb Unitas fratrum. Přel. M. Ulrichová)

Biskupská konsekrace

Druhá žena v Jednotě bratrské byla konsekrována do úřadu biskupa Unitas fratrum. Je to sestra Blair Couch. Její konsekrace se konala 3. listopadu 2002 v Bethlehemu, USA.

Jednota bratrská v Kongu

V říjnu roku 2002 navštívil bratr Jorg Boytler z Dánska spolu se dvěma zástupci ze západní provincie v Tanzanii Kongu. Jednota bratrská v Kongu čítá 8.588 členů ve 45 sborech. Slouží zde 7 ordinovaných kazatelů a další evangelisté. Cílem návštěvy bylo získat podrobnější informace o této práci a zjistit, zda by bylo potřebné poslat do Konga další pracovníky. Tato cesta se konala z pověření synodu Unitas fratrum.

Estonsko

7. prosince zemřel v Tallinu vedoucí práce v Estonsku bratr Osvald Reier (ve věku 74 let). Evropská kontinentální provincie, která práci Jednoty v Estonsku podporuje, vyslala bratry M. Theileho a H. Schlimma, kteří se zúčastnili pohřbu br. Reiera a zároveň zde vedli rozhovory o budoucí práci.

O. Halama

náš seniorát

Srdce k srdci v Amsterdamu

Mohli jsme nejen zpívat krásnou Zinzendorfovou píseň o bratrské lásce, ale také tuto lásku prožívat při setkání rad starších partnerských sborů: Amsterdam, Bad Boll, Ochranov, Železný Brod. V tomto složení se scházíme jednou za dva roky. Letošní setkání bylo v centrálním sboru Jednoty bratrské v Amsterdamu (Evang. Broedergemeente Amsterdam & Flevoland) ve dnech 21.-23. 3. Účelem setkání je vzájemné poznávání, výměna informací ze sborového života a práce - být spolu jako bratři a sestry jedné víry a na cestě za Beránkem, který zvítězil. (V surinamštině - v jazyce sranang zní heslo Jednoty: DA LAM FU UN WINI - MEK WI WAKA NA EN BAKA.)

S velkým těšením se pět členů rady starších ze Železného Brodu vydalo auty do Drážďan, aby se letecky přepravili do Amsterdamu. Letenky nám daroval ochranovský sbor. Cestou jsme se však ještě stavili v Niesky pro bratra Karla E. Langerfelda, který nám byl výborným průvodcem na cestě, perfektním překladatelem a jako vždy milým společníkem. V půl osmé večer jsme opouštěli amsterdamské letiště a brzy jsme byli mezi „svými“ v bratrském holandsko-surinamském sboru, abychom nejprve poznali jeho výbornou kuchyni a pak absolvovali seznamovací kolo. Složení rad starších všech tří našich partnerských sborů se obměňuje více než naše.

Hlavní jednání staršovstev se konalo v sobotním dopoledni. Jednotlivé delegace podávaly svou zprávu.

Ochranov zmínil opravy, které byly uskutečněny na sborových budovách, úpravy hřbitova na Hutberku, růst sborových příjmů. Přípravují se na velký sraz bratrských trubačů na svatodušní svátky, na týdenní sjezd mládeže a na televizní přenos shromáždění (druhý advent). Slyšeli jsme také o úsilí charismatické sku-

piny z Colorado Springs proniknout do „mrtvého“ Ochranova, aby mohla převzít Zinzendorfovo dědictví pro misii. Tato skupina chtěla v Ochranově zřídit středisko pro přípravu „misijních“ pracovníků.

Železný Brod vyprávěl o tom, jak v českém distriktu UF prožíváme období po Unity synodu v Bethlehemu. Rezoluce Unity synodu otevírá nové možnosti, ale realita zůstává neutěšená.

Bad Boll hovořil o problémech, které nastaly po prodeji lázní, kde je i modlitebna sboru. Situace se ustálila tak, že odpovědnost za shromáždění v lázních (i pro lázeňské hosty) zůstala Jednotě bratrské. Sbor chce být přitažlivou církví pro lidi, hledá soudobé vyjádření víry. Růst sboru je větší než úbytek, vzrostl i příjem sboru.

Amsterdam má 4000 členů včetně dětí, mnozí členové však prý potřebují znovuoživení. Sbor roste i když někteří členové se stěhují na předměstí, podle věku členů je to sbor „mladý“, má přes 100 neplacených spolupracovníků! Sbor pořádá přednášky o JB i o politice, často tu jsou pěvecké koncerty. Sbor před sedmi lety koupil od reformované církve kostel a upravil ho k obrazu svému - bílému, bratrskému. Běžných nedělních shromáždění se účastní 250-500 lidí.

Odpoledne byla české delegaci umožněna cesta do Naardenu - vzpomenout na Komenského, postát nad jeho hrobem, vděčně si připomenout jeho cestu víry i lásku k „matce“ Jednotě bratrské.

Cestou zpět jsme nahlédli i do druhého sboru JB v Amsterdamu.

Nedělní shromáždění bylo pro nás jazykem nesrozumitelné (kázal br. Rudy Polanen, místní kazatel, na text Lk 9,57-62, slyšeli jsme píseň i v jazyce sranang), přesto jsme byli šťastni, že tu můžeme být a „vidět“ víru převážně surinamských bratrů a sester. Byli jsme tímto shromážděním velmi posíleni.

Po obědě nás čekalo letadlo, auta na drážďanském letišti a v 10 večer jsme byli doma. Jsme Pánu Bohu i milým hostitelům vděční za tuto „cestu bratrské lásky“. Příští setkání rad starších této čtveřice bude - doufáme - v Železném Brodě v roce 2005.

J.Polma

Za sestrou Jarmilou Bubákovou

Sbor v Jablonci n.N.

Dobrořeč, duše má, Hospodinu, a nezapomínej na žádné jeho dobrodiní. Těmito slovy Žalmu 103 začínaly vždy v našem sborovém obecnství vroucí modlitby sestry Bubákové. Dobrořečením. Děkovala ustavičně Bohu za všechno, co jí bylo dáno, a jedním z těchto darů bylo také téměř 100 let pozemského života.

Sestra Jarmila se narodila v Turnově 11. 4. 1903 manželům Vavřichovým. Tady také vyrůstala a vychodila školu. S velikou radostí jsme poslouchali její vyprávění, že v předškolním věku tu chodila do „opatrovny“ - dnešní mateřské školy. Tato opatrovna byla tehdy v bývalém - a dnes obnoveném - sborovém domě staré Jednoty bratrské. Když bylo Jarmile 10 let, potkala rodinu těžká rána - zemřel jí tatínek, a maminka ji i malého bratra musela pak vychovávat sama.

Poměrně mladá, v 19 letech, se Jarmila Vavřichová provdala za Josefa Bubáka, hospodářského správce na panství hraběte Ehrenberga. Mladá rodina bydlela v Sedmihorkách a tam se také narodily obě jejich dcery. Když pak byly ve školním věku, přesídlila rodina do Turnova. Brzy po skončení války se všichni přestěhovali do pohraničí, do Jablonce n. N. Dcery tu založily rodiny a manželé Bubákovi osaměli. V té době se seznámili s Jednotou bratrskou a v roce 1957, za kazatele Vladimíra Habra, se stali jejími členy.

Sestra Bubáková nikdy nechodila do zaměstnání, ale vedle péče o rodinu si vždycky našla čas pro intenzivní práci sociální všude, kde bylo třeba pomoci. Také ve sboru Jednoty byla věrnou, aktivní členkou. S mnohými se tu sblížila a stala se opravdovou sestrou, která uměla potěšit, povzbudit i poradit. Dlouhou dobu byla také členkou rady starších. Do shromáždění přicházela věrně i po své devadesátce, pokud jen mohla. Do posledních dnů neztratila kontakt se sborem. S radostí vítala všechny návštěvníky - modlívali jsme se, zpívali a četli si z Písma. Uměla také velmi pěkně a poutavě vyprávět. S vděčností hovořila o svém manželovi, se kterým směla prožít 68 let, a o svých čtyřech vnucích a osmi pravnucích, které velice milovala.

Z rozhovorů s ní víme, že žila silnou vírou a že se denně modlila, jak za celý sbor, tak i za jednoho každého, koho znala. Jednota bratrská v ní měla velkou a věrnou modlitebnici. V den, kdy Pán odvolal naši milou sestru Bubákovou z našeho středu do věčných příbytků, chybělo jenom několik týdnů do jejích stých narozenin. Odešla nám v ní věrná sestra, žena veliké víry a veliké lásky. Rozloučili jsme se s ní plni vděčnosti za její život. Ti, kteří jí stáli po léta blízko, dosvědčují, že vždycky znovu opakovala: Modlete se ustavičně za každého jednotlivě, za sbor, za Jednotu, ale i za národ a svět. Modlete se. Modlete se. Kéž bychom toto přijali jako její odkaz a nikdy na něj nezapomínali.

RJH

Rozloučení s přítelem

Miroslav Heryán (13. 7. 1923 - 8. 2. 2003)

V sobotu 15. února 2003 se početný zástup z široké ekumény přišel rozloučit s emeritním farářem ČCE br. Miroslavem Heryánem. Jeho osobní mírnost a ušlechtilost z něj činily tichého přítele mnohých bratří a sester z nejrůznějších církví. Byl znám nejen jako kazatel, spirituál na někdejší Komenské fakultě, učitel na biblických školách, ale i jako textař duchovních písní.

Jeho styky s Jednotou bratrskou byly opravdu letité. V čase, kdy jeho přítel, Amedeo Molnár, který v té době vedl sdružení mládeže pražského sboru, odjížděl na studijní pobyt do Štrasburku, bratr Heryán obětavě převzal tuto starost a pečoval o kroužek mládeže v Hálkově ulici. I v pozdějších letech rád vyhověl pozváním k službě v Jednotě bratrské. Vzpomínám kupř. na dávno pastorální konferenci v Dobřívě, kde nám br. Heryán vykládal o (tehdy novém) fenoménu charismatického hnutí i o

svých osobních zkušenostech s působením a dary Ducha svatého.

S vývojem v Jednotě bratrské byl těsně spojen i zvláštním způsobem - po zlo-
movém synodu 1998 byl přizván do tzv. „Nezávislé komise“, jejíž zpráva byla
uváděna jako vyvrácení všech výtek, vznesených proti směru, který v Jednotě
převládl. Po několika měsících však bratr M. Heryán napsal Úzké radě dopis
(jehož kopii jsem od něj obdržel), ve kterém uvádí, že se seznámil s dalšími sku-
tečnostmi a nyní již by psal jinak... Od té doby přicházel občas br. Heryán na
bohoslužby do našeho sboru, aby nám - jak říkal „vyjádřil solidaritu“. Měli jsme
jej mezi sebou rádi a s vděčností jsme přijali i jeho službu kázáním.

Když jsem s ním naposledy mluvil, dva týdny před jeho náhlým úmrtím, zapo-
čal náš rozhovor slovy: „Já vím, že ti ještě něco dlužím - ale myslím na to!“ Požá-
dal jsem jej totiž, aby do našeho časopisu, jehož byl pilným čitatelem, napsal
zamyšlení, čím by mohl Ochranovský seniorát přispět do mozaiky důrazů a typů
zbožnosti evangelické církve. Lituji, že již od bratra Miroslava tento článek nedo-
stanu. Ale víc lituji, že zůstávám lidem kolem dlužný to, co on ne: zájem, ochotu
naslouchat, věrné a vytrvalé přátelství. Děkujeme za všechno, čím jej dobrý Pán
Bůh vybavil a co on tak usilovně využíval pro jeho království i pro radost a
útěchu svých bližních.

Bobumil Kejř

Ochráněn tvým štítem, jsem i v boji litém s tebou bezpečen.

Ať se ďábel vzteká, nic mne nepoleká, mám-li tebe jen.

Ať se všechno otrásá, ať zlo táhne v plné zbroji, Ježíš při mně stojí.

Přesto vše, co drtí, navzdory i smrti, navzdor bázni zlé;

Ať hřmí bouře divá, mé srdce si zpívá, nic jím nepohne.

Boží moc mne podrží, aby to, co sílu bralo, přece ztroskotalo.

(Z písně v EZ 472, J. Franck, překlad M. Heryán)

Letní dětský tábor

pro děti od 9 do 15 let se koná od 1.
do 9. srpna 2003 v Jesenném. Tábor je
pořádán spolu s partnerskými němec-
kými sbory za účasti několika dětí z
Německa. Cena je 1.500,- Kč.

Přihlášky na adrese: Ochranovský
sbor, Na Sboře 80, 511 01 Turnov
tel. 481 320 058.

Ochranovský sbor v Turnově nabízí
zájemcům možnost rekreace v srdci Čes-
kého ráje. K dispozici je 2-3 lůžkový
pokoj (možné i pro rodinu s dvěma
dětmi) s příslušenstvím (toaleta a spr-
chový kout), vše v 1. patře a k dispozici
je sborová kuchyň v přízemí.
Informace na tel. čísle 481 320 058,
e-mail: ondrej.halama@tiscali.cz.

ekumena

Bud' násilí vzdáleno věcem

Kdo se dnes zabývá etikou ve vědách nebo otázkami vzdělání, mírovou politikou
nebo dialogem náboženství, může těžit z úvah Jana Amose Komenského (1592 -
1670), myslí farář Manfred Richter ze Služby umění Evangelické církve v Berlíně.

Vědy kvetou na celém světě. Na jedné straně pracují na razantním vývoji světa,
na druhé straně přispívají k jeho ničení. Problém, který J. A. Komenského zaměst-
nával právě před více než 300 lety a přivedl na myšlenku vyzvat světové společenství
nejvýznamnějších vědců a vědeckých institucí, „collegium lucis“, které by spojilo

rostoucí poznatky o přírodě a lidském světě s odpovědností před Bohem a lidmi a jehož cílem by bylo dokázat uspořádat nejen nestranné poznatky o přírodě, nýbrž „zlepšení věcí lidských“.

Světové společenství se stále ještě domáhá prosazení toho, co Komenský požadoval před více než 300 lety, totiž zřízení světového smířčího soudu, který by nesloužil k dobru nejmocnějším, ale sloužil k dobru všech.

Stále ještě usiluje křesťanská ekuména o lepší společenství, ale rozhodná vůle zástupců světových náboženství k upřímné spolupráci pro dobro lidstva se dá jen stěží poznat. Stále se ještě nezdá být Komenského poznání z doby před více než 300 lety žádným všeobecným dobrem, které by jako „consistorium fidei“ požadovalo obnovu obecnství vzájemné úcty ve společenstvích víry.

A přece. Mnohé z úžasné dalekozrakých požadavků učence, který sám zakusil lidské sebeničení s užitím vědy, politiky a náboženství ve Třicetileté válce jako vyhnanec a evangelický uprchlík, se mezitím přinejmenším změnilo v ocenění. Organizace Spojených národů nebo také Sdružení vědců, jako „Znepokojení vědci“ nebo „Lékaři bez hranic“, jednají zcela ve smyslu Komenského názorů. A ocenění nejen ekumenického hnutí od začátku minulého století, nýbrž také mírových snah, spojujících světová náboženství, jako „Světová náboženství pro mír“ (WCPR), by mohly Komenského potěšit.

Komenský byl přesvědčen o tom, že ze spojení Písma svatého, přírody a lidského ducha se dá odvodit systém obsáhlé znalosti a jednání vedeného z poznatků, které stále znova rozvíjel ve své „Pansofii“ a nakonec vzdor všem pronásledováním, útekům a shoření knih shrnul v amsterodamském exilu ve svém hlavním díle „O nápravě věcí lidských“. Přitom stavěl - již zcela jako osvícenec - na moci poznání a přemožení tmy a nenávisti. Současně byl přesvědčen o tom, že poznání musí být silou, která je vedena vírou, aby mohla vést k bohubíbému a člověku užitečnému cíli.

Byl kazatelem a pastýřem, poskytoval útěchu v korespondenci do celé Evropy a skládal písně. Jeho život probíhal stejně dobrodružně jako jeho mnohých současníků v dobách dávno minulých válek a pronásledování v Evropě, doprovázen přitom stále duchovní, pedagogickou a vědeckou činností. Jeho všenápravné, pedagogické i politické myšlenky však byly brzy po jeho smrti zapomenuty. Vřele psané úmrtní oznámení duchovně spřízněného Gottfrieda Wilhelma Leibnize zůstalo nejprve bez ozvěny. Teprve Johann Gottfried Herder, který byl s Komenským stejného názoru, že je zapotřebí školy jako „dílny lidskosti“, ho znova připomněl. První německá „Společnost Komenského“, založená v roce 300. výročí jeho narození (1892), zahrnovala tisíce učitelů ze všech druhů škol v německy mluvící oblasti, kteří se cítili být spojeni s jeho tradicí. Byl přítomen v každodenním vyučování až do roku 1934, kdy nacisté zastavili pouty velkému Čechu a humanistovi. V komunistických dobách směl být jen pedagogem reálií. S duchovním pozadím a jeho rozsáhlým vytýčením cíle stát nesouhlasil, ty byly odsunuty na okraj nebo zcela zamlčovány.

To se opět změnilo ve 400. roce od jeho narození (1992), kdy byl v Praze a po celém světě znova vzpomínán. Také byla znova založena „Německá společnost Komenského“. Obrací se k národům světa Komenský kritizuje nezdařené dosavadní pokusy o reformu, protože nepamatovaly na všechny oblasti života. Po „Pampedií“, obsáhlé výchovné nauce, následuje „Panglotie“, univerzální jazyková nauka a „Panorthosie“, rozsáhlé reformní návrhy k „Nápravě věcí lidských“. V závěru následuje napomenutí, řízené „na sebe sama“, „na všechny společně“ a zvláště „na

učence, zbožné a mocné“, aby nebránili nutné reformě světa, ale uváděli ji rychle do praxe. Dodnes působí tento velký duch 17. století.

UNESCO se chopilo Komenského dědictví, Brusel rozvíjí Komenského program na pomoc vzdělávání ve jménu tohoto velkého Evropana a světoobčana. Zatím nedostatečně oce-
nila svého myslitele křesťanská ekuména, ačkoli se mohla již r. 1650 v uveřejněném „Kšaftu umírající matky církve“ dočíst o Jednotě bratrské, příkladu nezištného předávání vlastních darů milosti „jednotám“ ekumény. Komenského vnuk, berlínský reformovaný dvorní kazatel, Daniel Arnošt Jablonský, stvrdil v tomto duchu právě okolo roku 1700 ideu ekumény tří protestantských vyznání (luteránů, reformovaných a anglikánů), kterou se on, v Oxfordu vzdělaný teolog, pokusil společně s Komenského ctitel, G. W. Leibnizem uskutečnit

Signet J. A. Komenského s jeho heslem. ve spojení Berlína, Hannoveru a Londýna. To všechno se tenkrát nepodařilo. V Berlíně 2003 při prvním ekumenickém Církevním dnu (Kirchentag) bychom se o to mohli znovu pokusit! (Evangelische Kommentare zur Religion und Gesellschaft, březen 2003)

přel. M. Ulrichová

informace

ICEJ - Masarykovi a Židé

V nedělní podvečer 9. 3. 2003 se v budově arcibiskupského gymnasia na náměstí Míru v Praze 2 konalo další setkání ICEJ (Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém).

Setkání zahájil úvodním slovem předseda pražské pobočky ICEJ br. Mojmir Kallus. Zajímavý byl pozdrav velvyslance státu Izrael v ČR pana Artura Avnona, který ocenil dlouhodobě dobré vztahy Československa (a České republiky) k Izraeli. Zvláště zmiňoval postoje T. G. Masaryka i jeho syna Jana, kteří nejen v mezilidských vztazích čelili antisemitismu, ale kteří se o pomoc při vzniku Izraele také zasazovali na politickém poli. Tato pro širší českou veřejnost neznámá okolnost je v Izraeli dosud živá - jak dokládají mnohé místní názvy izraelských ulic, náměstí i lesů, které jsou spojeny se jménem Masaryk.

To bylo ostatně hlavním tématem přednášky paní Milady Sedlákové: Masarykové a jejich vztah k Židům. Celkem známá angažovanost profesora Masaryka v „Hilsneriádě“ nebyla ojedinělým aktem. Od této chvíle se odvíjí šňůra nejrůznějších počinů, která vrcholí v osobní účasti Jana Masaryka na washingtonském jednání OSN, které vedlo k založení státu Izraele.

Program byl doprovázen modlitbami, které zpíval pan Michal Chaggai Foršt, čtením žalmů a hudebními vystoupeními, ve kterých zazněla řada židovských písní.

B. Kejř

Veritas zve

Veritas, historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace, svolává svou valnou hromadu na sobotu 31. května 2003 na 9.30 do modlitebny Evangelické církve metodistické, která je v Praze na Novém Městě, Ječná 19. Výroční schůze bude zahájena přednáškou emeritního faráře Mgr. Dalibora Molnára na téma „Marie - matka Ježíšova“. Členstvo i hosté jsou srdečně zváni.

K situaci na Kubě

(dopis reagující na aktuální události)

Velvyslanectví Kubánské republiky
Charge d'affaires pan David Paulovich
Sibiřské nám. 1
Praha 6, Bubeneč

Vaše Excellence,

Jsmе zděšeni zprávami, že ve Vaší zemi bylo nedávno rozpoutáno nové pronásledování obhájců lidských práv a oponentů stávající vlády. Minulý týden začal v Havaně proces proti sedmdesáti osmi lidem, třicet tři osoby již byly odsouzeny až ke třiceti letům vězení.

Podle našich informací jsou pronásledováním postiženi především nezávislí novináři, odboroví předáci a aktivisté „Projektu Varela“. Tuto petiční akci jsme sledovali s nadějí, neboť představuje možnost, že k politickým změnám na Kubě dojde pokojnou a nenásilnou cestou.

Tvrdá represe místo dialogu poškozuje budoucnost Vaší země a hrozí, že proces nevyhnutelných změn k pluralitní demokracii se zvrhne v akt msty a vyřizování účtů.

Žádáme okamžité propuštění všech politických vězňů.

Prosíme, Vaše Excellence, abyste tuto naši výzvu předal odpovědným orgánům a představitelům země.

Účastníci pastorální konference pražského seniorátu
Českobratrské církve evangelické dne 8. dubna 2003

čtenáři čtou a píší

Vzpoura

I řekl jim v ten den, když již byl večer: Plavme se na druhou stranu. A nechavše zástupu, pojali jej, tak jakž byl na lodičce. Ale i jiné lodičky byly s ním. Tedy stala se bouře veliká od větru, až se vlny na lodi valily, tak že se již naplňovala loď. A on z řadu na lodi spal na podušce. I zbudili jej, a řekli jemu: Mistře, nedbáš, že hyneme?... Tedy přeplavili se přes moře do krajiny Gadarenských. A jakž vyšel z lodí, hned se s ním potkal člověk z brobů, máje ducha nečistého...
(Marek 4,35-41; 5,1-20 / Lukáš 8,22-39 / Matouš 8,23-34)

Příběh je krátký a hutný. Přiblížme si jej několika větami. Ježíš s učedníky plují za večera na opačnou stranu jezera. Nastane bouře, ale Ježíš ji utiší. Na druhém břehu se setká s posedlým člověkem a vysvobodí ho od ďábelství.

Událost, kterou si čtenář jistě přiblíží podle nadepsaných veršů evangelií, je podána třemi evangelisty - synoptiky. Uvádíme králické podání podle Marka. Je rozděleno do dvou kapitol. Avšak i u Lukáše a Matouše, kde jde jen o jedinou kapitolu, čteme o dvou, navenek zcela samostatných událostech. O tom svědčí i nadepsání příslušných kapitol. U Marka, jemuž věnujeme pozornost především, nadepisují králíčti: „Zbouřného moře spokojení“ a „Dábelník uzdraven“; ekumeničtí překladatelé „Utišení bouře“ a „Uzdravení posedlého v Gerase“.

Nicméně jsou známky spojitosti obou dějů, uvedených v témže sledu u všech tří jmenovaných evangelistů, i když ne zcela stejně (u Matouše vystupují například dva posedlí, nikoli jeden). Vyrozmíváme hlubinné zázemí děje; nějakým způsobem se tu prolíná vnější skutečnost s řádově jinou úrovní.

Kdybychom příběh brali jako nezávislý, byl by nasnadě výklad, že šlo o přirozenou záležitost, totiž o náhlou změnu počasí. Ale také by nám zůstal skryt důvod Ježíšovy plavby. Neboť proč se Ježíš vydal na cestu k druhému břehu?

Slovo moře má v biblickém pojmosloví ještě jiný význam než spousta vody. Rozumí se jím též zhmotnění temných sil. To dává další, důležitější rozměr přechodu Izraele Rudým mořem a pohlcení Jonáše vodním živlem, nadto ztělesněním ve velké rybě. Pověsíme si však, že ve všech případech je zřetelné, že zlá moc podléhá vpřed Bohu.

Chceme-li plněji porozumět dramatu bouře na moři, je třeba se ptát po její příčině. Odpověď nám naznačuje Marek: „Sotva vystoupil z lodi, vyšel proti němu člověk nečistého ducha“. Hned. Byla to náhoda? Nikoli. Ten nečistý duch větřil zdálky Ježíše na moři. Nevznikla snad ona bouře jako způsob, jak bránit Ježíšovi v plavbě ke druhému břehu?

Nešlo vlastně o moře, ale o jezero Genezaretské neboli Galilejské, jehož východní pobřeží je označeno jako krajina Gerasenských. Obyvatelstvo bylo pohan-ské a v okolí jejich města byly skalní hroby.

O posedlém člověku stojí psáno, že „bydlel v hrobech a nikdo ho nedokázal spoutat už ani řetězy“. Mezi Ježíšem a posedlým dochází ke střetu, při němž je si temná moc vědoma své podřízenosti. V ubožákovi bylo veliké spřeženství zla; když se totiž Ježíš ptá po způsobu posedlosti, dozvídá se, že jméno temné síly je „množství“ (králíčti), „legie“ (ekum. a Žilka), „pluk“ (Petrů). Ježíš vymítá sílu temna a dovoluje jí vstoupit do stáda vepřů. Ti se pak vrhnou do jezera a utonou. Připomeňme si, že jezero, stejně jako moře, je chápáno jako rejdiště temných sil. Vepř byl u pohanů posvátným i obětním zvířetem.

Jak asi bylo posedlému, jenž si uvědomoval své zotročení, svou bezmoc? - Avšak nyní je oblečen, chová se rozumně, je i napohled zcela normální.

Tím však příběh zdaleka nekončí. Pastýři vepřů byli zděšeni tím, co se stalo, totiž že přišli o všechny svěřené vepře, utekli a žalovali to majitelům. Vlastníci stád se přišli přesvědčit a mimo jiné spatřili bývalého d'abelníka, jak sedí zdrav u nohou Ježíšových; a dostalo se jim svědectví, jak se všechno sběhlo.

Zajisté, došlo ke značné hmotné škodě; avšak naproti tomu byla krajina zbavena řádění zlé moci. Nebylo to důvodem vrélých díky? Neshromáždili se obyvatelé oněch končin, aby prosili neznámého proroka: „Zůstaň zde, uč nás a uzdravuj naše choré?“

Stalo se něco jiného. Píše o tom Lukáš: „Všichni obyvatelé Gerasenské krajiny prosili Ježíše, aby od nich odešel, poněvadž je sevřela veliká bázeň.“ Chápeme bázeň. Člověk ji cítí, kdykoli se setká s něčím nevysvětlitelným. Nicméně umíme hodnotit: jiná byla bázeň při setkání s d'abelníkem, jenž řval v okolí hrobů, a jiná při

setkání s Ježíšem, mužem očividně svatým a přemáhajícím zlou moc. Proč si přáli, aby odešel?

Vmysleme se do jejich rozpoložení. Byli to normální lidé, vedli svůj zaběhlý, navyklý způsob života, kromě pěstování vepřů lovili ryby, šlechtili vinnou révu a provozovali řemesla, obětovali bohům a tak rok co rok. Nepráli si žádné narušení své zajetí, fungující existence. S tím ďábelníkem to bylo jiné, nenechal se spoutat, nezbyvalo, než se mu zdaleka vyhýbat. Ale proč nechťeli Ježíše? Proč vůbec lidé nechtějí Ježíše?

Ježíš znepokojuje náš normál, zneklidňuje naše obvyklé užívání vnějších statků, naše sobectví a orientaci na tento svět. Kdo se mu přiblíží, znejistí, poněvadž najednou cítí, že jsou jiné, vyšší hodnoty, jimž je třeba žít a pro něž je třeba obětovat zaměření na hmotu, na peníze. Ne vnější vyžití. Ježíš vede k přerodu, k oproštění od starého člověka, ke znovuzrození pro Království Boží, pro věčnost. Avšak jsme-li příliš závislí na pomíjivých královstvích tohoto světa, libujeme-li si ve výhodách a požitcích, stojíme-li jen o prospěch, výnosy a blahobyt, je nám jeho blízkost nepříjemná a znepokojivá. A tak celé jeho učení raději odmítáme. Tak to učinili obyvatelé krajiny gerasenské.

Až na jednoho. Neboť, když Ježíš vstoupil znovu na loď a chystal se k odplutí, „ten muž, z něhož vyšli démoni, ho prosil, aby směl být s ním“. Ježíš mu to nedovolil. Učinil mu daleko více. Řekl mu totiž: „Vrať se domů a vypravuj, jak veliké věci ti učinil Bůh.“ A ten člověk uposlechl. „Odešel a zvěstoval po celém městě, jak veliké věci mu učinil Ježíš.“

Nyní si můžeme zodpovědět otázku, proč se Ježíš vydal na druhý břeh jezera - kvůli tomuto jedinému člověku. Duchovní moc Boží je silnější nežli moc temna. Ještě dříve, než legie zla zvětřila Ježíše, Ježíš věděl o ní. A věděl o posedlém, jenž o Ježíšovi neměl tušení. Vydal se za ním, aby ho zachránil; a nejen to, ale aby ho učinil svým svědkem.

Nebudeme zkoumat dělicí čáru mezi časovou a nadčasovou skutečností dvojedíne události evangelií, nad níž jsme se zamýšleli. Důležitější je zvažovat, do jaké míry jsme my sami obsaženi v modelové situaci příběhu. Neboť biblická bouře na moři i vzpoura legie zla je obrazem skutečnosti našeho světa, našich lidských dějin, V nich zachraňuje před vlnami zla a vysvobozuje z posedlosti ten, jenž se tolik nehodí do našich hmotných plánů a cílů.

Miroslav Matouš

společnost a my

Válka v Iráku

(připravil Bohumil Kejř)

Události, ke kterým se již delší čas schylovalo, ale o nichž jsme doufali, že budou vyřešeny jinou cestou, se po polovině března staly krutou skutečností - vypukla válka, kterou navíc můžeme sledovat takřka v přímém televizním přenosu. Je nám tak blíž, než abychom na ni mohli nemyslet. A nemůžeme ani tak utéci před svými myšlenkami, před otázkou, zda se přikláníme se svými sympatiemi na stranu spojenců při pokusu - i takovýmto způsobem - o řešení, jak uhasit jedno z největších ohnisek nebezpečí na oné „ose zla“ a nebo zda jsme proti válce za všech okolností.

Tuto vždycky nesnadnou otázku se pokoušela přijatelným způsobem zodpově-

dět i křesťanská teologie. Dospěla k tzv. „teorii spravedlivé války“. Kořeny těchto myšlenek bychom našli již u starověkých filosofů řeckých (Plato) i římských (Cicero). U křesťanských myslitelů se s tímto skutečně pradávným tématem setkáváme ponejvíce u sv. Augustina a Tomáše Aquinského. Je třeba upozornit, že i když se mluví o spravedlivé válce, nikdy se neříká, že válka je dobrá. Že se tento způsob řešení problémů může používat lehce. Nikoliv. Vždycky je zdůrazněno, že násilí a zabíjení je špatné. Ale jsou vážně brána i další hlediska. Totiž, že stát, společnost má povinnost chránit občany a prosazovat spravedlnost a to i tehdy, když při obraně slabých a utlačovaných lidí a při zajišťování důležitých morálních hodnot je někdy zapotřebí použít sílu a násilí.

Nicméně - problémem tohoto konfliktu asi zůstává, že světová veřejnost nebyla dostatečně přesvědčena, že právě teď je zapotřebí použít vojenské prostředky proti S. Husajnovi a jeho režimu. A že se na této akci nepodílejí armádní jednotky, které by měly silnou podporu OSN. O to více je nutné, abychom k tomuto palčivému problému zaujímali jako jednotliví křesťané své odpovědné stanovisko. Nabízíme několik příspěvků, které vám mohou být pomocí při hledání vaší orientace:

Výňatek z dokumentu, který připravila Meziprovinční komise pro víru a řád severoamerických provincií Jednoty bratrské (11. března 2003 !)

... Myšlenka na válku je hrozná. Je také burcující pomyšlení, že by mohly Spojené státy napadnout Irácký národ bez podpory Spojených národů nebo našich spojenců. Uprostřed současné krize Meziprovinční komise Jednoty bratrské pro víru a řád žádá prezidenta a kongres Spojených států, naše spoluobčany v USA a členy Jednoty bratrské v Americe, aby v modlitbách zvažovali následující body:

1. Velká moc přináší velkou odpovědnost. Z pozice síly mohou Spojené státy jednat tak, aby bylo skoncováno s násilím, když se zláme neřestný kruh smrti a destrukce. Skutečností se může stát nebezpečí, že kvůli terorismu zemře ještě více Američanů. Ale musíme k tomu připojovat jistotu smrti Iráčanů a Američanů na válečném poli?

2. Jakýkoliv národ, který chce vést válku bez podpory společenství národů, se sám staví do role arogantního národa, kterého je třeba se spíše bát než jej respektovat, spíše si jej hnusit než milovat. Možná je načas, aby se Američané ptali, proč si více a více lidí tohoto světa klade otázku nad našimi motivy. Skutečnost, že bývalá generace Američanů kdysi „zachránila svět pro demokracii“ nezaručuje naši vlastní ušlechtilost.

3. Válka v roce 1991 vyústila ve smrt asi 250 Američanů a desítek tisíc Iráčanů, z nichž každý měl v Božích očích neocenitelnou hodnotu. Válka stojí mnoho.

4. USA, které jsou po dlouhý čas jednou z největších mocností světa, byly zdrženlivé, aby podnikly „první úder“, kterým bychom se mohli stát válečným agresorem. Až do této chvíle jsme byli ovlivněni teorií spravedlivé války, berouce zbraně jenom abychom bránili sami sebe nebo své slabší spojence. Je toto čas, abychom se vzdali vysokého mravního základu ve věci zachovávání míru a vedení boje?

5. Konečně, společně s ostatními spolukřesťany sdílíme některé starosti. Jednotliví křesťané, jednající pod velkým tlakem, brali a patrně budou brát do rukou zbraně, když to požadavky svědomí učiní naprosto nezbytným. Nicméně Ježíš Kristus, o kterém věříme, že je věčným Slovem Božím a který se vtělil v Ježíši z Nazaréta, nás vždy volá k míru. Ačkoliv jednotliví členové Jednoty bratrské šli do války, když to bylo nevyhnutelně potřebné, Jednota bratrská se historicky spojuje s těmi církvemi a křesťany po celém světě, kteří se za mír modlí, pro něj pracují a v něm žijí.

Když vyzýváme k pokračování v našich modlitbách za mír, jsou zde tři okolnosti, které nás zaměstnávají nade vše jiné:

1. Pamatujeme na ty z nás, kteří jsou ve vojenské službě. Tato přímluva a modlitba je za ně. Pamatujeme Ježíšova slova, že „většího milování nad to žádný nemá, než aby duši svou položil za přátele své.“ (J 15,13) Doufáme a prosíme, aby nebyli povoláni k této největší službě.
2. Myslíme na prezidenta Bushe a jeho úřad. Vyprošujeme pro ně Boží moudrost a vedení. Prezident a kongres mají odpovědnost, kterou my nemáme. Jestliže půjdeme do války, nechť je to z nezbytnosti, ať je tato nezbytnost svobodně podniknuta americkým lidem a národy světa.
3. Myslíme na všechny, kteří stojí na nebezpečné cestě bez své vlastní viny, stejně na Američany jako Iráčany. Vojáci budou v bitvě umírat. Rodiče a partneři budou plakat. Nevinní lidé budou zabíjeni. Nenávist je semeno, které, jednou zasazené, bude růst. Společně s našimi bratry a sestrami ze všech národů zasévejme spíše semena míru.

Vedoucí církví se sjednotili proti válce v Iráku (Moravian Messenger, březen 2003)

Vedoucí církví v Evropě vyjádřili 5. února 2003 na shromáždění v Berlíně své hluboké politování nad skutečností, že „nejmocnější národy světa považují válku za nástroj zahraniční politiky“. Žádají pečlivě rozvržený mechanismus zbrojní inspekce Spojených národů, aby jim dali čas dokončit své dílo. Žádají rovněž vládu Iráku, aby zničila všechny zbraně hromadného ničení a plně spolupracovala s inspektory Spojených národů a zaručila plně lidská práva všem svým občanům.

V prohlášení se nakonec říká: „Pro nás je to duchovní závazek, založený na Boží lásce k celému lidstvu, abychom mluvili otevřeně proti válce v Iráku. Tímto poselstvím vyjadřujeme rozhodné znamení solidarity a podpory církvím v Iráku, na Středním východě a ve Spojených státech amerických. Modlíme se, aby Bůh vedl ty, kteří jsou odpovědní, aby činili rozhodnutí založená na opatrných úvahách, morálních principech a vysokých právních normách. Obracíme se ke všem církvím, aby se k nám v tomto svědectví připojily a aby se modlily za podporu a účast všech lidí v boji za pokojné řešení tohoto konfliktu.“

(přel. M.Ulrichová)

Demonstranti za mír? Bojovníci za diktatury! (výňatky z dopisu ing. Jiřího Brebera, USA)

A už je tu zase máme! Naplnili na chvíli ulice Londýna, Sydney, Berlína, Toronta, Barcelony a jiných měst, a také část Václaváku. Na obrazovkách televize i na internetu jsme viděli v zimním větru se dmoucí transparenty s nápisy: „Bush je terorista!“ „Bush a Blair jsou vrahové“ „Žádnou válku pro naftu!“...

Nakonec, vždyť ten „Husajn byl demokraticky zvolený a jen irácký lid ho smí sesadit...“ poučil nás šéf slovenských komunistů. Ano, ano, dostal loni ve volbách celých 100 procent hlasů!... Když 100 procent, tak to jistě pro Saddáma „hlasovali“ rodiče, kterým Husajn nechal mučit děti před jejich zraky, volily i „úředně“ znásilněné sestry a matky (když někdo z rodiny byl podezřelý z neloajlnosti a rodina tak musela být ztrestána „zneuctěním“). Matky, jejichž synové byli Saddámovou tajnou policií Mukhabarat odvečeni a o jejichž osudu se již nikdy nedověděly, si dovolily na ulicích Bagdádu žádat o vysvětlení. Policie s nimi brzy zatočila. Ty musely asi také volit Saddáma stejně jako vzpurní Iráčtí Kurdové, jejichž vesnice byly v roce 1991 vyhubeny nervovým plynem...

Demonstrace za mír vedly v historii spíš k ještě horším válkám, než k míru. Války prodlužovaly... Max Boot z Rady zahraničních vztahů 27. února popsal v Los Angeles Times celou řadu takových historických událostí...

Silná opozice amerických Irů, Němců, odborů a socialistů oddálila vstup USA do první světové války. Vyvražďování Evropanů bylo prodlouženo. Kdyby byl vyslechnut hlas pozdějšího prezidenta T. Roosevelta (již tehdy se takovým politikům říkalo „jestrábí“), dřívější vstup Ameriky do války by válečná jatka zkrátil.

V meziválečném období tlak levicových stran způsobil, že Francie a Anglie byly v roce 1939 nedostatečně vyzbrojeny...

V roce nástupu Hitlera k moci, v r. 1933, vydala Oxfordská Unie hanebnou rezoluci se slovy: „...tato instituce odmítá za jakýchkoli okolností bojovat za krále a vlast“. Výsledkem takových výzev byl neslavný návrat Neville Chamberlaina z Mnichova v r. 1938 s prohlášením: „Přivezl jsem mír pro naši dobu!“ Zatímco Češi plakali a zatínali pěsti, nadšený dav vítal Chamberlaina v Londýně písní: „For He's a Jolly Good Fellow“...

Max Boot je názoru, že kdyby tehdy požadavky demonstrantů za jednostranné zmrazení zbrojení byly přijaty, ještě dnes by bylo Německo rozděleno a komunistické režimy by dodnes vládly Ruskem a východní Evropou...

V Iráku nejde o „olej“. Ten Spojené státy dovážejí z té oblasti jen v minimálním množství a mohly by si ho koupit za zlomek nákladů na okupaci Iráku. Američané však chtějí žít ve svobodě, nechťejí žít v obavách, kdy dojde opět k nějakému 11. září 2001 s tisíci upálenými civilisty, kdy jim někdo otráví vody, posype území smrtelnými mikrobi... Irák je odhodlán to udělat nejen Izraeli a Spojeným státům. Celá západní kultura mu vadí pro svoje hlásání lidských práv...

Prosba o modlitby za jednoho bratra

Toto je prosba o modlitby za muže, který to nutně potřebuje. Prosím vás, abyste si udělali chvilku a modlili se za tohoto muže. Je v situaci, do které se dostane jen málokdo. Je kritizován mnoha lidmi na každém kroku a jen málo lidí si udělalo čas, aby mu poděkovalo za věci, které pro ně udělal. Spousta lidí ho zná, ale jen málokdo zná rozměry jeho situace. Jsme rychlí v kritice, pokud jsme sami nikdy nic podobného nemuseli řešit, a pomalí v modlitbách, aby jim Bůh ukázal, jakým směrem se ubírat. Takže vás prosím, abyste se dnes na chvíli zastavili a modlili se za tohoto muže. Potřebuje naše urgentní modlitby, aby mu Bůh ukázal směr, jak projít touto situací. Tento muž mě o to nepožádal, ale já myslím, že ocení všechny vaše modlitby... A věřte mi, kdybyste stáli ve stejné situaci jako on, sami byste chtěli, aby se za vás lidi modlili.

Velkou moc má modlitba spravedlivého.

(e-mail Jana Horálka, doprovobený fotografií prezidenta G. Bushe)

Nabídl jsem vám několik málo vyjádření k situaci, ke které nemůžeme zůstat neteční. Jistě jste již sami mnohé četli a slyšeli. Ať nám i tyto uveřejněné dokumenty pomohou k lepší orientaci - a především k přímluvným modlitbám, aby Hospodin, svrchovaný Pán lidí i událostí, daroval tomuto světu mír a pokoj navzdory tomu, jací jsme.

Bohumil Kejř

ráj srdce

JEDNOTNOST

Je to pěkné slovo a připomíná nám ono Ježíšovo „Aby všichni jedno byli“. A přece může znamenat cosi jiného. Můj přítel hovořil s anglickým ekonomickým odborníkem a dozvěděl se, jak účelně se bude ve sjednocené Evropě obchodovat s potravinami, například s okurkami. Mají mít jednotný tvar a délku, aby se vešly v přesném počtu do lísek. Která si dovolí být ohnutá nebo nemít určenou míru, bude vyhozena. Právě tak brambory. Všechny stejné velikosti a oblé, žádná hrbolatá. Aby se předešlo zdlouhavému vyřazování, budou pěstovány jen takové plodiny, jaké budou odpovídat příslušným normám a předepsaným obalům. Ekonomické zájmy se jistě týkají i upravování člověka, aby byl co nejvýkonnější.

Karel Čapek na to upozorňuje v předstihu ve svém dramatu RUR (vyšel v roce 1931). „Co myslíte“, ptá se ředitel továrny Domin dcery svého přítele Heleny, „jaký dělník je prakticky nejlepší?“ - „Nejlepší? Snad ten, který - který - Když je poctivý a oddaný.“ - „Ne, ale ten nejlacinnější. Mladý Rossum vynalezl dělníka s nejmenším počtem potřeb. Musel ho zjednodušit. Vyhodil všechno, co neslouží přímo práci. Tím vlastně vyhodil člověka a udělal Robota. Roboti nejsou lidé. Jsou mechanicky dokonalejší než my, mají úžasnou rozumovou inteligenci, ale nemají duši.“

Ještě dříve, roku 1917, vyšla pod názvem „Nacionalismus“ knížka Rabindra-nátha Thákura. Stojí v ní: „Na západě vyrobí národní stroje obchodu a politiky pěkně slisované balíky lidstva, které jsou užitečné a mají vysokou tržní cenu. - Zřejmě Bůh stvořil člověka, aby byl lidský; avšak tento moderní výtvar je tak podivuhodně přesně střížen a upraven, s příchutí ohromné tovární výroby, že bude Stvořiteli nesnadno poznati v něm duchovou bytost, která byla stvořena k jeho vlastnímu obrazu božskému.“

Skutečně se jeví, že v tomto způsobu současné lidské společnosti se projevuje snaha zformovat lidské jednotlivce do určitých užitečných výkonných typů na úkor duchovního zaměření. Člověk ovšem potřebuje protějšek k tělesné námaze. Za času císaře Nerona v úpadkovém Římě proto vládlo heslo „Chléb a hry“. Nyní má takový požadavek jiné, modernější a lákavější podoby. Avšak člověk na rozdíl od robota má duši. Rozmanité podoby „her“, podporované určitým druhem časopisů a televizních kanálů, ji nemohou nasytit. Skutečné vyvážení je duchovního rázu. Jistěže může mít rozmanitou podobu. Její podstata je obsažena v Ježíšově odpovědi pokusiteli: „Ne samým chlebem živ je člověk, ale každým slovem, které vychází z úst Božích.“ (Matouš 4,4)

Vraťme se k těm slisovaným balíkům lidstva, k tomu robotovi. Člověk byl učiněn a míněn jako svobodný originál, který se nedá vtěsnat do lidmi vymyšlených ideových a účelových struktur ekonomické civilizace.

Na rozdíl od samovládců
skutečný Pán Země
nesnáší před svou tváří
sevržené šiky stejnokrojų.

Miroslav Matouš